

Xəbər
Qardaş üçüncü dəfə ərə getmək istəyən bacısını öldürdü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 aprel 2016-cı il Çərşənbə axşamı № 83 (6404) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

AŞPA-nın yaz sessiyasında mühüm açıqlamalar: "Azərbaycan hökuməti..."

Azərbaycan nümayəndə heyəti Ermənistanı cəzalandırmağı tələb etdi
yazısı səh.3-də

ABŞ-dan Azərbaycan iqtidarına davamlı dəstək

yazısı səh.4-də

Rüstəm İbrahimbəyov Qarabağdan niyə danışmadı?

yazısı səh.5-də

Ermənilərdən növbəti cəfəngiyyət - "Mingəçevir SES-i vurarıq..."

yazısı səh.6-də

Müxalifətin "yaz planı"- fəallıq olacaqmı?

yazısı səh.4-də

Avropada terror səngidimi...

yazısı səh.7-də

MTN polkovnikinin müəmmal ölümü "yeni dayanacaqda"

yazısı səh.10-də

Jirinovski yenə sərəsəmlədi

yazısı səh.7-də

İqtisadiyyatdakı azalma müdafiə və hərbi xərclərə təsir edə bilərmə...

yazısı səh.12-də

Bakı bazarlarında leş biznesi - əməkdaşımız "ət alverçisi" oldu...

yazısı səh.15-də

"Maddi imkanları aşağı olanların tibbi sığorta haqlarını dövlət ödəyəcək"

yazısı səh.13-də

Nəticəsiz qalan neft görüşü - daha kəskin azalmalara hazırlıq...

yazısı səh.12-də

Kremlin diplomatik fəallığı üstündəki sirr pərdəsi götürülür

PUTİNİN MÜŞAVİRİ QARABAĞ SƏNƏDİNİN

DETALLARINI AÇIR - SENSASİYON GƏLİSMƏ

"Danışqlar tezliklə başlayacaq və uzanmayacaq", deyən Sergey Markov köçkünlərin hətta bu il öz evlərinə dönə biləcəyinin anonsunu verdi; **azərbaycanlı ekspert:** "Rusiyanın planı hər iki ölkəni əsarətdə saxlamaqdır..."

yazısı səh.9-də

İsraildən Azərbaycana dəstək - Ermənistanla dirsək

4 günlük savaştan sonra yəhudi dövlətindən Bakıya dəstək çağırışları artıb; israilli general da "Azərbaycanı müdafiə etməliyik" dedi; Türkiyə-İsrail barışıqı təcavüzkar ölkə və Rusiya üçün əlavə çəkindirici amil ola bilər... yazısı səh.8-də

Cəmil Həsəni facebookda damarını niyə doğradı?

yazısı səh.5-də

Sabir Rüstəmxanlı: "Milli kimlik olmayan yerdə millət unudular"

yazısı səh.6-də

Əli Əhmədov: "Sosial evlərin tikintisinə yaxın vaxtlarda başlanacaq"

yazısı səh.2-də

Prezident Cəbrayla yeni başçı təyin etdi

Prezident İlham Əliyev Cəbrayıl rayonuna yeni icra başçısı təyin edib. Ölkə başçısının buna dair sərəncamında qeyd olunur ki, Kamal İltifat oğlu Həsənov Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

Ölkə başçısının martın 3-də verdiyi sərəncamla Mahmud Quliyev Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilmişdi.

Əli Əhmədov: "Sosial evlərin tikintisinə yaxın vaxtlarda başlanacaq"

"Çox yaxın zamanlarda sosial evlər tikilməyə başlanacaq. Bu il ərzində layihənin həyata keçirilməsi istiqamətində əsas addımlar atılacaq. Ola bilsin ki, sosial evlərin tikintisinə bu ilin axırına yaxın başlansın".

APA-nın xəbərinə görə, bunu baş nazirin müavini Əli Əhmədov deyib.

Baş nazirin müavini qeyd edib ki, sosial evlərin inşası ilə aztəminatlı əhali yaxşı şərtlərdə ev sahibi olmaq imkanı qazanacaq: "Azərbaycanda evə, mənzilə ehtiyacı olan əhali kateqoriyası çoxdur. Azərbaycanda əhali yüksək dinamika ilə artır. Evlənənlər çoxdur, onların mənzillərə ehtiyacı var".

"Maddi imkanları aşağı olan insanların tibbi sığortası dövlət tərəfindən maliyyələşdiriləcək, yüksək olan insanlar isə tibbi sığorta aqlarının böyük hissəsini özləri ödəyəcəklər. Beləliklə, səhiyyə sistemi üçün vacib sayılan əlavə resursların cəlb olunması təmin ediləcək".

APA-nın xəbərinə görə, bunu baş nazirin müavini Əli Əhmədov Nazirlər Kabineti yanında İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin işi tanış olarkən deyib. O bildirib ki, Dövlət Agentliyində işə əsasən, gənclər cəlb olunub.

Baş nazirin müavini əlavə edib ki, Dövlət Agentliyinin strukturu hələ tam formalaşmayıb: "Növbəti mərhələdə paralel olaraq Azərbaycanda icbari tibbi sığorta sisteminin tətbiqinə dair çox ciddi işlər aparılacaq. Bu sahədə xeyli iş görülüb. Demək olar ki, müəyyən konsepsiya hazırlanıb və bunun üzərində iş gedir. Digər tərəfdən, dünya ölkələrinin təcrübəsi öyrənilir və Azərbaycanda hansı modelin tətbiq edilməsi məsələsini aydınlaşdırmaq üçün beynəlxalq ekspertlər ölkəyə dəvət edilib. Əhaliyə keyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsi bu kontekstdə mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İcbari tibbi sığortanın tətbiqi nəticəsində əhaliyə göstərilən səhiyyə xidmətinin keyfiyyəti əhəmiyyətli dərəcədə artacaq".

Ə.Əhmədov qeyd edib ki, gələn ildən Azərbaycanda mərhələli şəkildə icbari tibbi sığortanın tətbiq olunması üçün bu il hazırlıq işləri görülməlidir.

ABS səfirliyindən Bakı Forumu ilə bağlı açıqlama - "alqışlayırıq"

"Azərbaycan multikulturalizmə hörmətlə yanaşılması və müxtəlif dini və etnik qrupların qəbul edilməsi sahəsində qədim ənənələri ilə tanınır. Biz, beynəlxalq tədbirlər də daxil olmaqla, müxtəlifliyə qarşı tolerantlıq məsələlərinin qaldırılmasını alqışlayırıq. Biz hesab edirik ki, Azərbaycanın bu sahədə təcrübəsi bu gün dünyada global çağırışların qarşısının alınmasında bizim hamımıza kömək etmək baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir".

Bu fikirlər ABS-in Azərbaycandakı səfirliyinə məxsusdur. "Yeni Müsavat"ın 25-27 aprel tarixində Bakıda keçiriləcək BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu ilə bağlı sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, Birləşmiş Ştatlar bu forumda səfir və səfirliyin digər nümayəndələri təmsil edəcəklər.

Xatırladaq ki, Bakıda keçiriləcək BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunda 2 mindən artıq siyasətçi, iqtisadçı, elm adamları, həmçinin BMT-nin baş katibi Pa Gi Mun, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və bir sıra ölkə prezidentləri iştirak edəcəklər.

□ ELSAD

AVCIYA-nın Obamaya müraciəti iqtisadçılarla müzakirə edildi

Aprelin 18-də Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində Azərbaycan Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının "Ədalətin Bərqərar Olunması və Böyük Fəlakətin Qarşısının Alınması naminə" adlı petisiya layihəsi müzakirə olunub.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət himninin səsləndirilməsi və torpaqlarımızın müdafiəsi uğrunda şəhid olanların xatirəsinin yad edilməsi ilə başlayan tədbiri giriş sözü ilə universitetin prorektoru Şaiq Əsgərov açdı. Ş.Əsgərov qeyd edib ki, layihə çərçivəsində Obama administrasiyasına AVCIYA-nın prezidenti Elxan Süleymanovun imzası ilə imzalanan müraciət Azərbaycanın Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə qarşı apardığı informasiya müharibəsinin tərkib hissəsidir. Prorektor petisiya layihəsi ilə bağlı ADU-da aparılan işlərdən danışdı və tələbəri səsvermə prosesində fəal olmağa çağırıb.

AVCIYA-nın əməkdaşı Məhərrəm Zülfiqarlı bildirib ki, millət vəkili Elxan Süleymanovun təşəbbüsü ilə 2012-ci ildən "Sərsəng harayı" kampaniyasına başlanılıb. AŞPA-nın 2085 (2016) sayılı qətnaməsi bu kampaniyanın məntiqi davamıdır. M.Zülfiqarlı qeyd edib ki, ehtimala görə Obama administrasiyasına müraciətdə də bu sənədə qeyd

edildiyi kimi, Ermənistan tərəfindən torpaqlarımızın işğalı faktı, Sərsəng su anbarında baş verə biləcək qəza ekoloji fəlakətə səbəb ola biləcəyi əksini tapıb (<https://petitions.whitehouse.gov/petition/establish-justice-and-prevent-great-catastrophe>).

AVCIYA-nın əməkdaşı Ruffət Muradov petisiyaya səsvermə proseduru haqqında danışdı və bildirdi ki, səsvermə prosesində yanlışlıqlardan qaçınmaq üçün səsvermənin sayı indikindən dəfələrlə çox olmalıdır.

□ SEVINC

Türk dili Avropa Birliyinin 24-cü rəsmi dili oldu

Türk dili Avropa Birliyinin 24-cü rəsmi dili olub. Teleqraf.com xəbər verir ki, bu məsələ səsə qoyularkən Avropa Parlamentinin 133 üzvü əleyhinə, 375 üzvü isə lehinə səs verib, 28 nəfər səsvermə hüququndan istifadə etməyib.

İngiltərənin "Daily Express" qəzeti bəyan edib ki, Türkiyənin Avropa Birliyinə üzvlüyünün dəstəklənməsi və türkcənin birliyin rəsmi dili elan edilməsi qorxu yaradır.

Xəbərə vurğulanır ki, Türkiyə Brüsseldən qaçqın böhranına qarşı 5 milyard vəsait alacaq, bu ildən türk vətəndaşları Avropaya viza almada səyahət edə biləcəklər.

O da vurğulanır ki, Türkiyə əhalisinin sayı 2018-ci ilə qədər Almaniya əhalisinin sayını keçəcək.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya e-mail yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Naira Ayrumyan: "Ermənistan hakimiyyəti kapitulyasiyaya hazırlaşır"

Erməni rəhbərliyini kapitulyasiya qərarına sövq etməyə cəhd edən iqtidar partiyalarının həyəcanlı davranışında görmək olar. Oxu.Az xəbər verir ki, bu barədə erməni icmalçısı Naira Ayrumyan "Lragir.am" saytında yazır. "Partiya sübut edib ki, ölkədə hakimiyyətin qoruyacağına dair zəmanət olduğu halda, ölkə və millət üçün ölümlük olan güzəştlərə getməyə hazırdır. Ermənistanın Respublika partiyasının güzəştlərə getmədiyi halda, ölkədə "asayiş pozuntularının" baş verəcəyinə dair siqnalların alınması mümkündür" - yazıda bildirilir.

Siyasi icmalçının fikrincə, öz hakimiyyətini qorumaq üçün Ermənistanın Respublika partiyası və digər erməni qüvvələri artıq bir sıra millət əleyhinə olan qərarlar qəbul ediblər: həm Ermənistanın Avrasiya İqtisadi İttifaqına qoşulması, həm Aİ Assosiasiyasından imtina, həm Rusiya ilə İrandan daha ucuz qazın və üçüncü ölkələrdən "alternativ" silahın alınmasını qadağan edən məcburi müqavilələr.

N.Ayrumyan əminliklə bildirir ki, "Bu güzəştlər artıq son həddə çatıb və öz hakimiyyətini qorumaq üçün "son" güzəşt Qarabağ torpaqları ola bilər".

N.Ayrumyan Ermənistan üçün qənaətbəxş olmayan nəticələrə gəlib:

"Rusiya indi güclü pressinq aparır. Bir neçə dolayı addımı göstərmək olar - Putin erməniləri islam mobilləşməsi ilə "qorutmaq" üçün Lukaşenkou İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının iclasına ezam edib. Rusiya deputatları Yerevana gələrək erməni həmkarları ilə müştərək bəyanata qol çəkməkdən imtina etdilər.

Pressinq güclənir, amma erməni hakimiyyəti bu haqda açıq bəyan etməkdən və başqa yerdə müttəfiq axtarmaqdansa, Ermənistanın alternativsizliyini bəyan edirlər. Ermənistan Avrasiya İqtisadi İttifaqından çıxarsa, biz müttəfiqsiz qalarız, bunu xarici işlər nazirinin müavini Şavar Koçaryan bəyan edir. Yeni XİN Ermənistanı manevr məkanından məhrum edərək, başqa müttəfiqlərdən danışıqlar imkanını heç nəzərdən də keçirmir.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla əvinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. (012)564-63-45; 598-35-22
 - Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Ramil Usubov Gəncədə sıra baxışı keçirəcək

2016-cı il may ayının 16-da saat 10.00-da daxili işlər naziri general-polkovnik Ramil Usubov tərəfindən Gəncə, Göygöl, Samux, Kəlbəcər, Şəmkir, Ağstafa, Tovuz, Gədəbəy, Qazax və Daşkəsən polis orqanlarında vakant olan sırası və kiçik reis heyəti vəzifələrində xidmətə qəbulba bağlı Gəncə şəhər Baş Polis İdarəsində sıra baxışı keçiriləcək.

Bu barədə DİN-dən verilən məlumatda qeyd edilir ki, sıra baxışında müddətli həqiqi hərbi xidmət keçmiş, ali və ya orta-ixtisas, yaxud tam orta təhsilli, boyu 175 santimetrdən yuxarı, yaşı 20-dən 25-dək olan, özü və yaxın qohumları məhkum olunmamış, atletik cüssəli, Azərbaycan Respublikasının kişi cinsli vətəndaşları iştirak edə bilərlər.

Qeyd olunan vəzifələrdə əmək funksiyalarının yüksək fiziki və psixoloji gərginliklə bağlı olması, ehtimala görə xidmətin növbəli, bir çox hallarda əsas iş vaxtından əlavə müddətdə aparılacağı baxımından, namizədlərin sağlamlıq vəziyyəti, biliyi və fiziki hazırlıq səviyyəsi müəyyən olunmuş normativlər üzrə yoxlanılacaqdır.

Bununla yanaşı, «ictimai asayişin qorunmasında vətəndaşların iştirakının təmin edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 2 mart tarixli Fərmanının icrası çərçivəsində mülki işçi vəzifələrinə də Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qəbulu ilə əlaqədar sıra baxışı keçiriləcək.

Sıra baxışında müddətli həqiqi hərbi xidmət keçmiş, ali və ya orta-ixtisas, yaxud tam orta təhsilli, boyu 175 santimetrdən yuxarı, yaşı 20-dən 24-dək olan, özü və yaxın qohumları məhkum olunmamış AR-nın kişi cinsli vətəndaşları iştirak edə bilərlər.

Qeyd edilən tələblərə cavab verən və işə qəbul olunan şəxslər polis orqanlarının vəzifəli şəxslərinin rəhbərliyi altında ictimai asayişin qorunması üzrə funksiyaların (polisə ictimai dəstək) yerinə yetirilməsinə cəlb olunacaq, xüsusi geyim forması ilə təmin ediləcəklər. Onlara Daxili İşlər Nazirliyinin mülki işçiləri üçün müəyyən edilmiş təminatlar şamil olunacaqdır. İctimai asayişin qorunmasında 2 il ərzində əməkdaşlıq etmiş şəxslərə daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul zamanı üstünlük veriləcəkdir.

Ümumilikdə qeyd olunan rayon polis orqanlarında vakant olan 32 kiçik reis heyəti və 300 mülki işçi vəzifələrinin qəbulu həyata keçiriləcəkdir.

Qəbula gələn şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim etməlidirlər.

“Mart ayının əvvəlində Bakıya səfərim zamanı Azərbaycan hökuməti məni əmin etmişdi ki, bəzi məhbusların azad edilməsi üçün lazımı tədbirlər həyata keçirəcək. Mənə verilmiş söz geniş miqyasda yerinə yetirildi”.

APA-nın Avropa müxbiri xəbər verir ki, bunu Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) aprelin 18-də başlayan yaz sessiyasının ilk günündə qurumun sədri Pedro Aqramunt Azərbaycanda “siyasi məhbus” adlandırılan şəxslərin azad edilməsindən danışarkən deyib.

O, həmin şəxslərin azadlığa buraxılmasını alqışladığını bildirib: “Mən çox xoşbəxtəm ki, uzun müddət həbsdə olan bir çoxu öz ailəsinə qovuşa bildi. Biz qəbul etməliyik ki, bu şəxslərin azadlığa buraxılması müsbət istiqamətdə atılmış addımdır. Hesab edirəm ki, bu, həm də Azərbaycan hökumətinin Avropa Şurası ilə əməkdaşlığın davam etdirilməsi istiqamətində nümayiş etdirdiyi xoşməramlı jestdir”.

P.Aqramunt aprelin əvvəlində cəbhə xəttində baş vermiş gərginliyə toxunaraq bütün üzv ölkələri ərazi bütövlüyü prinsipinə hörmətlə yanaşmağa çağırıb: “Bu ayın əvvəlində Qarabağ bölgəsində yenedən zorakılıqlar şiddətləndi və bu da təmas xətti boyu mülki vətəndaşlar da daxil olmaqla, çoxsaylı insan itkisi ilə nəticələndi. Mən çoxsaylı insan tələfatı və zorakılıq eməllərinin baş verməsindən çox üzgünəm. Beynəlxalq birliyin atəşin dərhal kəsilməsinə dair çağırışlarından sonra bölgədə yenedən qeyri-sabit atəşkəs bərqərar olundu. Əminəm ki, hər iki tərəf bu gərginliyə son qoymaq üçün imkanlar yaratmalı, zorakılıqlara son qoymalı və atəşkəsə riayət etməlidir. Mən 47 üzv ölkəmizin ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşılmasının zəruriliyini ifadə etmişəm. Həmişə beynəlxalq hüquq normalarına hörmətlə yanaşmaya çağırıram. Beynəlxalq hüquq münaqişələrin sülh yolu ilə həll edilməsinə imkan verən hüquqi normalar təklif edir”.

P.Aqramunt qeyd edib ki, həm Ermənistan, həm də Azərbaycan Avropa Şurasına üzv olduqları vaxt üzvlərinə götürdükleri öhdəliklərə əməl etməli və onları bir-birinə qarşı qoyan münaqişənin sülh yolu ilə həlli istiqamətində siyasət iradə nümayiş etdirməlidirlər: “Təbii ki, Avropa Şurası bu münaqişənin birbaşa həllində ayrıca mandata malik deyil, amma bununla belə, əminəm ki, parlament diplomatiyası tərəflər arasındakı baxışların yaxınlaşdırılması istiqamətində öz yardımını göstərə bilər. Biz bu məsələdə dialoq aparmaya bilmərik və tərəflər arasında etimadın yaradılması üçün öz töhfəmizi verməliyik. Bütün münaqişələrin həllinin əsasında konstruktiv müzakirələr durur. Biz bu məsələni

AŞPA-nın yaz sessiyasında “mühüm” açıqlamalar

Pedro Aqramunt: “Azərbaycan hökuməti mənə verdiyi sözü yerinə yetirdi”

Qənirə Paşayeva: “İşğalın bitməsi üçün daha çox çalışmağa və işğalçı Ermənistanla təzyiqlə və ədalətin yanında olmağa çağırırıq”

xüsusi prioritet kimi diqqətdə saxlamağa davam edəcəyik”.

AŞPA-nın yaz sessiyasında qurumun bürosu və daimi komitəsinin fəaliyyətinə dair hesabat ətrafında müzakirələr aparılıb.

Müzakirədə çıxış edən Ermənistan nümayəndə heyətinin üzvləri Azərbaycanı Dağlıq Qarabağda müharibəyə başlamada ittiham ediblər.

Onlardan sonra söz alan Azərbaycanın AŞPA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov bu ittihamlara cavab verərək Ermənistanın hərbi provokasiyaya yol verdiyini və bunun da məhz indi - Azərbaycanın Avropa qurumları ilə yaxınlaşdığı bir vaxtda baş verməsinin təsadüf olmadığını söyləyib: “Buradakı çıxışlarda da qeyd olundu ki, son vaxtlar Azərbaycanda bir çox irəliləyiş baş verib. QHT-lərin fəaliyyətindən bütün məhdudiyyətlərin götürülməsi, liberal-iqtisadi islahatlar və Azərbaycanla Avropa arasındakı münasibətlərin güclənməsinə xidmət etmiş digər addımlar davam etdirilməkdədir. Bu, Azərbaycanın Avropa Şurasındakı gələcəyi üçün də çox vacib faktordur. Amma bilməlisiniz ki, Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı cinayət xarakterli hərbi provokasiyasının vaxtı təsadüfən seçilməyib. Azərbaycan Qərb dünyası ilə yeni sıx əlaqələrin qurulması istiqamətində çalışdığı bir vaxtda, Azərbaycanda liberal islahatlara, insan hüquqları

və demokratiyaya qapılıran

açıldığı bir vaxtda bizim ölkəyə qarşı belə bir hərbi provokasiyaya baş verir. Əminəm ki, biz aqressorun sözü ilə oturma-dursaq, cinayətkarları cəzalandırmasaq, o zaman bu, heç vaxt müsbət nəticələr verməyəcək və həmişə faciə ilə bitəcək. Assambleyanın yanvar sessiyasında təklif olunan hesabat qəbul olunsaydı, bütün bunlar baş verməzdi. Amma hesabat qəbul edilmədi və çox təəssüf ki, erməni militarizmi qarşısında bir növ, qapılıran açıldı. Etnik təmizləmə isə Dağlıq Qarabağda və Azərbaycanın digər işğal olunmuş ərazilərində aparılıb.

Hazırda Dağlıq Qarabağ və digər işğal edilmiş ərazilərdə bir azərbaycanlı da yaşamır, o cümlədən Ermənistan da. Amma bizdə indi də 30 mindən çox erməni yaşayır və bütün bu provokasiyaların yalnız bir məqsədi var, bu da azərbaycanlılarla ermənilər arasındakı uyğunsuzluğu göstərməkdir. Amma belə deyil, biz hər zaman sülh tərəfdarı olmuşuq və mən təklif edirəm ki, azərbaycanlı, erməni həmkarlarımız bir yerdə masa arxasında otursunlar, o cümlədən Dağlıq Qarabağda yaşayan erməniləri və Dağlıq Qarabağdan qovduqları azərbaycanlıları da burada, Avropa Şurasında hamımız bir araya gətirib, qanlı münaqişədən sülh çıxış yolunu tapaq”.

Musavat.com xəbər verir ki, **millet vəkili Qənirə Paşayeva** AŞPA-da “Büronun İnkışaf

qətnaməsi”nin müzakirəsi zamanı ön cəbhədə baş verən son hadisələrlə bağlı Azərbaycana qarşı ittiham dolu çıxış edən Samvel Farmanyana sət cavab verib.

O deyib: “Mən burada başqa bir çıxış edəcəkdim. Terrora qarşı birgə mübarizəmizin gücləndirilməsinin öneminədən, mədəniyyətlərarası dialoqun genişlənməsi istiqamətində

pozmasına, törətdiyi cinayətlərə, qətlərə səssiz qalaraq həqiqətlə heç bir əlaqəsi olmayan açıqlamalar verir və dünya ictimaiyyətini yanıltmağa çalışırlar.

Ermənistan ordusu 2 apreldən başlayaraq Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında qurduğu mövqelərdən atəşkəsi pozaraq Azərbaycan torpaqlarına saldırdı.

məsinə çağırıq. Biz Assambleyamızı bu məsələyə daha çox diqqət ayırmağa, işğalın bitməsi üçün daha çox çalışmağa və işğalçı Ermənistanla təzyiqlə və ədalətin yanında olmağa çağırırıq”.

Avropa Şurasının insan hüquqları üzrə komissarı Nils Muijnicks 2015-ci il üçün fəaliyyəti haqqında AŞPA qarşısında hesabatla çıxış edib.

APA-nın Avropa bürosunun xəbərinə görə, sonra komissar assambleya üzvlərinin suallarını cavablandırıb.

Azərbaycanın AŞPA-dakı nümayəndə heyətinin üzvü Qənirə Paşayeva komissara aşağıdakı sualı ünvanlayıb: “Bizim AŞPA-dakı nümayəndə heyətimiz Ermənistanın cəbhə bölgələrində mülki Azərbaycan vətəndaşlarına qarşı tərribatları ilə bağlı sizə müraciət göndərib. Ön cəbhədə baş verən son hadisələr zamanı Azərbaycan beynəlxalq hüquq normalarına, beynəlxalq humanitar normalara tamamilə uyğun şəkildə həlak olanların cəsədlərinin dəyişdirilməsinə əməl etdi. Amma biz Azərbaycana geri verilən hərbiçilərinin cəsədlərinə qarşı Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən qeyri-insani eməlləri, cinayətləri gördükdə şoka düşdük. Bizim əlimizdə Ermənistanın həyata keçirdiyi bu qeyri-insani eməlləri, cinayətləri sübut edən çoxlu fotolar var. Sizin insan haqları komissarı kimi Ermənistan silahlı qüvvələrinin bu cinayətlərinə münasibətinizi bilmək istərdik”.

N.Muijnicksin cavabı belə olub: “Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə və sizin qeyd etdiyiniz insan hüquqları pozuntularına gəldikdə, mən də bundan çox narahatam. Münaqişə baş verdikdə, alovlandıqda insan itkiləri olur, insan hüquqları pozulur və mən bu münaqişədə insan itkilərinə çox üzgünəm. Mən bütün tərəfləri gərginliyə son qoymağa, zorakılıqdan əl çəkməyə və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Cəmiyyəti ilə yaxından əməkdaşlığa, humanitar hüquqa əməl etməyə çağırıram. Burada təbii ki, bizim diqqətimizi çəkən başqa bir məsələ də itkin düşmüş insanlardır. Vaxt uzandıqca bu məsələləri də araşdırmaq bir o qədər çətin olur. Çünki vaxt keçdikcə, bu məsələlərdə şahidləri tapmaq çətinləşir. Düzdür, qeyd etdiyiniz məsələlər haqqında mənə müraciətlər daxil olub, bu, çox ciddi məsələdir və mənim üçün də bu haqda şərh vermək olduqca çətinidir. Çünki bu münaqişə zamanı yerlərdə çox az beynəlxalq müşahidəçilər fəaliyyət göstərib. Bununla belə, sizin narahatlığınızı çox yaxşı anlayıram və bu məsələləri diqqətdə saxlamaq üçün bütün tərəflərlə təmaslarımızı davam etdirirəm”.

Səməd Seyidov: “Biz aqressorun sözü ilə oturub-dursaq, cinayətkarları cəzalandırmasaq, o zaman bu, heç vaxt müsbət nəticələr verməyəcək və həmişə faciə ilə bitəcək”

Bunu xüsusilə bilməni istəyirik. Azərbaycan və Ermənistan arasında yaşanan son olaylar, iki ölkənin sərhədində deyil, Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında baş verib. Bu çatışmada mülki insanlarımızı qoruyaraq həlak olan Azərbaycan əsgərləri, hərbiçiləri öz torpaqlarını qoruyurdu.

Bəs Ermənistan əsgər və hərbiçiləri orada nə gezirdi. Soruşun Farmanyandan ki, sizin əsgərlərinizin o hadisələrin baş verdiyi yerdə, Azərbaycan torpaqlarında nə işi var idi?

Mən burda sizin yanınızda soruşuram. Cavab versin görək nə işi vardı? Çünki Ermənistan işğalçılığını davam etdirərək hələ də Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad etmir. Mən Farmanyanın Qarabağ problemi ilə bağlı mövqeyinə görə AŞPA prezidenti Pedro Aqramunta qarşı səsləndirdiyi ittihamlara kəskin etiraz edirəm. AŞPA prezidenti ədalətin yanında olaraq bu problemin həllinə, işğalın bit-

Son günlər ABŞ-dan Azərbaycan iqtidarına dəstək xarakterli bəyanatların gəldiyi müşahidə olunur. ABŞ səfiri, ABŞ Dövlət Departamentinin rəsmilərinin dilindən Azərbaycan iqtidarına dəstək mesajları gəlməkdədir. Bir çox siyasətçilər düşünür ki, Azərbaycan hakimiyyəti Rusiya ilə daha çox yaxınlaşanda burada demokratiyanın durumu daha pisləşir. Bəs, ABŞ-dan yuxarıda qeyd etdiyimiz münasibətin Azərbaycanda demokratiyanın xeyrinə, yoxsa zərərinədir?

ABŞ-dan Azərbaycan iqtidarına davamlı dəstək

Amerika ilə yaxınlaşma demokratiyanın xeyrinə, yoxsa zərərinə işləyəcək?

VİP sədri Əli Əliyev bildirdi ki, prezident Əliyevin son ABŞ səfəri hərbi müstəvidəki fəallıqla bir qədər kölgəyə düşdü. Ancaq bu səfər həm aşkar, həm də hələlik haqqında detallarla məlumat sızan qapalı nəticələri ilə mühüm idi. Hakimiyyət də müharibə məlumatlarının altında ABŞ səfərini müzakirə etməyə üstünlük verdi: "Hesab edirəm ki, əlamətlər və rəsmi məlumatlar Azərbaycan iqtidarının Vaşinqtona yaxınlaşmasını təsdiq edir. Təsədüfi deyil ki, təmas xəttindəki erməni və havadanın provokasiyası məhz bu səfərə təsadüf etdi. Rəsmi Moskva Cənubi Qafqaz ölkələrinin Qərblə yaxınlaşmasından bərk ehtiyatlanır. Bizim bölgənin 2 seçimi var: Şimal və ya Qərb. Bizim iqtidar hələlik bu seçimlərin ikisini də yubadır, arasında var-gəl edir. Lakin gətdikcə zaman daralır. Ukrayna və Suriya hadisələrindən sonra Rusiyanın nüfuz çevrəsinin daraldılması davam edir. Bizim milli maraqlarımız bu qeyri-müəyyənlərdən çıxmağı tələb edir. Balanslı siyasət adlandırılan beynəlxalq kurs bugünkü siyasi realitə uyğundur. Milli maraqlarımız Qərblə, yeni ABŞ

Əli Əliyev

Razim Əmiraslanlı

Elşən Mustafayev

və Avropa Birliyi ilə yaxınlaşmanı istəyir. Türkiyə ilə birgə hərəkət uğur potensialımızı yüksəldə bilər. Qərb dəyərləri Dövlətin çağırışları və demokratikləşməsi üçün zəruri mahiyyət daşıyır. Qərbin dövlət quruculuğu standartları qanuni və ədalətli cəmiyyət formalaşması üçün əvəzsizdir. Rusiya ilə yaxınlaşma isə bizə yenidən müstəmləkəyə çevrilməkdən başqa heç nə vəd etmir. Ruslar yeni imperiya yaratmaqdan başqa heç nə düşünmürlər.

Bütün bu hərəkətlər Kremlin qıçıldırılmaması xarakteri daşımalıdır. Bizim Qərblə yaxınlaşmamız Rusiyanın zəifləmə əmsalına mütənəsb olmalıdır".

Müsavat Partiyasının Divan üzvü Razim Əmiraslanlı isə bildirdi ki, Azərbaycanın demokratikləşməsi təbii olaraq Avrointeqrasiyadan, eyni zamanda Amerikaya yaxınlaşmaqdan, əməkdaşlıqdan keçir. Siyasi məhbuslarla bağlı hətta son əfv fərmanı da Amerikanın təsirin-

dən irəli gəlir. Bu gün də Azərbaycanda siyasi məhbus probleminin bəlli, demokratik, siyasi iqtisadi islahatların aparılması, demokratikləşməsi Amerika üçün prioritetdir: "Bu gün də ABŞ-in bu münasibəti, məcə, Azərbaycanın xeyrinə o zaman olacaq ki, hakimiyyət bundan yararlanaraq ölkədə ciddi islahatlara gedə bilər. Hər halda əvvəlki illər kimi olmayacaq. Ola bilsin ki, Amerika həm də tək təzyiq yolu ilə yox, əmək-

daşlıq, dəstək yolu ilə də Azərbaycanda müəyyən islahatların keçirilməsinə nail olmaq istəyir. Bu baxımdan, prinsipcə, hesab etmək olar ki, ABŞ-la yaxınlaşma ölkədə demokratiyanın zərərinə olmaz".

AMİP-in beynəlxalq əlaqələr üzrə katibi Elşən Mustafayev bildirdi ki, ABŞ-in Azərbaycanda strateji maraqları var. Bu maraqlar artıq iqtisadi çərçivədən siyasi maraqlar çərçivəsinə qalxıb. Regionda baş verən hadisələrdən dolayı yaranan bu yanaşma özünü müxtəlif istiqamətlərdən göstərməli idi. İstər Qarabağ konfliktinə yanaşmada göstərilən son mövqə, istərsə də ölkə başçısının ABŞ səfəri zamanı olan diqqət də məhz Azərbaycana olan diqqət idi: "Həqiqətən də ABŞ-la strateji tərəfdaşlığın ölkədə demokratiya məsələlərində böyük önəmi var. Ölkədə yumşaq siyasi mühitin yaranması yolunda bu əməkdaşlığın böyük rolu var. Bunun davamlı olacağı təqdirdə demokratiya, insan haqları ilə bağlı olan prob-

lemələr də təcridən olaraq aradan qalxa bilər. Azərbaycan hakimiyyəti də bunu bildiyi halda bu əməkdaşlıqda maraqlı olacaqsın, deməli ölkədəki problemlərin həlləməsinə də maraqlı olacaq. Ən azından ABŞ səfəri öncəsi bir qrup jurnalistin, QHT rəhbərinin, siyasətçilərin həbsdən azad olunması bizdə buna ümidlər yaradır. Rusiya faktoru isə həmişə olub və olacaq. Həqiqətən də Rusiya ilə yaxınlıq etmək istəyən hər hansı hakimiyyət istəyə belə demokratik islahatlar apara bilməz. Rusiyanın təklif etdiyi əməkdaşlıq formaları ümumiyyətlə demokratiyanı hətta bir çox hallarda müstəqilliyi belə inkar edir. Müttəfiqlik etdiyi ölkələrdə demokratik təsisatların inkişaf etməsində Rusiya heç vaxt maraqlı olmayıb. Hətta mən deyirdim ki, buna imkan verməyib. Bütün bunlara rəğmən hesab edirəm ki, Rusiya ilə də münasibətlərin gərginləşməsinə maraqlı olmamalıyıq".

□ E.SEYİDAĞA

Müxalifətin "yaz planı" - fəallıq olacaqmı?

Partiyalar proqramlarından danışdılar, amma...

Ötən il ərzində ölkədə baş verən iki devalvasiya, başlanan iqtisadi böhran və sair problemlərin fonunda müxalifətin aktivliyi və hərəkatı hiss olunur. Artıq 2016-cı ilin dördüncü ayı bitmək üzrədir. Müxalifətin bu aylar ərzində də fəaliyyətində fəallıq hiss edilməyib. Rəyini öyrəndiyimiz müxaliflər musavat.com-a partiyalarının bu il üçün nəzərdə tutulan "yaz planı"nın olub-olmadığını açıqlayıblar.

Müsavat Partiyasının başqan müavini Elman Fəttah musavat.com-a açıqlamasında bildirdi ki, Müsavat Partiyasının siyasi fəaliyyəti illik proqramı əsasında nəzərdə tutulur: "Partiyanın 2016-cı il üçün fəaliyyət planı qəbul olunub. Onun da təqvimləri nəzərdə tutulub. Göstərilir ki, partiya yanvar ayından başlayaraq digər aylarda hansı işləri görməlidir. Məsələn, yanvardan avqusta qədər hansısa addımlar atılmalıdır. Bundan əlavə, partiyanın siyasi fəaliyyətində ölkədə baş verən ictimai-siyasi hadisələrin nəticəsi olaraq, təbii ki, kütləvi aksiyaların keçirilməsi planda var. Elə bu yaxında Müsavat Partiyası Dağlıq Qarabağla bağlı dəyirmi masa keçirib. Bu kimi məsələlər planda öz əksini tapır. Konkret olaraq, keçən ilin dekabrında baş verən ikinci ağır devalvasiyadan sonra davam

edən böhran prosesi, hakimiyyətin bu böhrandan çıxış üçün mühüm addımlar atmaması yaxın zamanlarda tamamilə iqtisadi, sosial baxımından çox ciddi bir çətinliklərin olacağını göstərir. Müsavat Partiyasını bununla bağlı hakimiyyətə mütəmadi və ardıcıl təqdimlərini, iradlarını bildirib. Əgər prosesin qarşısı alınmasa, təbii ki, Müsavat Partiyası yeni seçkilərin keçirilməsi və ölkədə siyasi dəyişikliklərə start verilməsi ilə bağlı xalqa səfərbər olunması üçün öz siyasi fəaliyyətini daha da intensivləşdirəcək".

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu isə bildirdi ki, partiyanın hər ilin sonuna doğru növbəti il üçün fəaliyyət istiqamətləri müəyyənləşdirilir və o, Ali Məclisin sessiyasında təsdiq olunur: "Bu, bütün sahələri əhatə edir, siyasi, ictimai, sosial, ekoloji, nizamnamə tələbləri, təqvim işləri, təqvim planları, tədbirləri və sair sahələri

MÜSAVAT

ÜMİD PARTİYASI

UMİD PARTY

əhatə edir. Bunların hamısı var, təsdiq olunub. O cümlədən də təşkilati işlər planlaşdırılır. Biz fəaliyyətimizi bu şəkildə qururuq və davam etdiririk. Təbii ki, mütəmadi olaraq həm də əlavə və düzəlişlər olur. Məsələn, baş verən hadisələr, onlara münasibət, reaksiyalar, yəni bütün bunların hamısı nəzərə alınmış məsələlərdir və dekabr ayından etibarən təsdiq olunub. Yanvardan etibarən də yerinə yetirilməkdədir".

Ümid Partiyasının sədr müavini Taleh Əliyev isə qeyd edib ki, partiyanın fəaliyyəti demək olar ki, illik fəaliyyət proqramı əsasında müəyyən

olunur: "Bu fəaliyyət planında partiyanın ümumi siyasi strategiyasından irəli gələn vəzifələri öz əksini tapır. Ölkədə, dünyada baş verən cari hadisələrə bağlı, yeni situasiya ilə əlaqədar olaraq, qarşıdakı fəaliyyət planında müəyyən və əlavələr edilir. Amma bütövlükdə bu, partiyanın siyasi həyatında düzənlənən və nəzərə alınan bir proqramla həyata keçirilir. Partiya fəaliyyətində yay, payız deyilən bölgü aparılır. Bu, daha çox ölkədə baş verə biləcək siyasi hadisələrlə əlaqədar olacaq fəaliyyəti özündə ehtiva edir. Belə mühüm siyasi hadisələr də seçki prosesi və hazırlığı özündə eht-

iva edir. Müxalifət təşkilatlarının bu və ya digər dövrlərdə müxtəlif aktivlik fəaliyyəti olur, müxtəlif formatda əməkdaşlığı olur. Belə bir fəaliyyət müxalifətin antiböhran koalisiyası adlı qurumdur. Bu qurumun da ilk yaradıcılarından biri Ümid Partiyasıdır. Bununla da paralel olaraq partiyanın yerli strukturları var ki, onların fəaliyyətinin gücləndirilməsi, genişləndirilməsi istiqamətində mütəmadi olaraq partiyada iş aparılır. Qarşıdakı mərhələdə partiyanın görəcəyi işlər, həm mərkəzdə, həm də regionlarda partiyanın nizamnaməyə uyğun olaraq iclaslarının keçirilməsi, regional mü-

şavirələrinin keçirilməsi, gənclər və qadınlar təşkilatının gücləndirilməsi istiqamətində yeni toplantıların, yeni toplanmaların həyata keçirilməsidir. Bu, sırf Ümid-in proqramından irəli gələn məsələlərdir. Bir də 90 sayılı Ağdaş seçki dairəsindən boş qalan yerlə bağlı dövlət başçısının müvafiq sərəncamına uyğun olaraq seçkilər təyin olunub. Bununla bağlı partiyada müzakirələr aparılır. Əgər seçkidə iştirakla bağlı partiyanın qərarı olacaqsın, o zaman bu dairədəki seçkilərdə bu, partiya fəaliyyətinin yaxın iki ayda əsas istiqamətlərindən biri olacaq".

□ RÖYA RƏFİYEVA

Bir siyasətçinin nə qədər demokrat olduğunu yoxlamaq üçün onu tənqidlə test edəcəksən. Fəaliyyətini ələşdirəcəksən. Verdiyi reaksiya testin ən doğru cavabı olacaq. Tənqiddə, təftişə dözm göstərsən, buna normal yanaşsən, o siyasətçi demokrat adını haqq edib. Yox, onu tənqid edən jurnalisti, kütləvi informasiya vasitəsini söyüb yamanlayırsan, nə demokratiya qalır, nə dözümlülük.

Bu, Azərbaycan siyasətçilərinin bir çoxunda rastlanan neo-bolşevizm xislətinin lap özüdür. Bu xislətin içində isə bir az da feodal təfəkkürü boy göstərir. Siyasətçi, xüsusilə də bir siyasi quruma rəhbərlik edən, prezidentliyə namizəd olmuş şəxs tənqiddə küçə söyləşləri ilə qarşılıq verirsə, hikkədən az qala facebookda damarını doğramaq həddinə çatırsa, məsələ aydındır... Demək, bu adamlar yalnız tərif istəyir, tənqidi isə kateqorik şəkildə rədd edirlər.

Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin toplantısından bir foto paylaşılırdı facebookda. Diqqətimizi çəkdi, təxminən iki min işarəlik bir yazı həsr etdik o fotoya. Başlıq da bu cür idi: "İfla-sın fotosu - Yeganə və Yeganəddin" (http://musavat.com/news/qalmaqal/iflasin-fotosu-yegane-ve-yeganeddin_340141.html). Milli Şura sədri Cəmil Həsəni bu yazıya söyüş-qarğışla cavab verib özünün facebook divarında. Divar qəzetinə çevirdikləri "Azadlıq" da həməni dərc edib müəllimin yazısını.

Niyə qəzəbləniblər - bu, aydındır. Bu adamlar illərdir rejimlə, hakimiyyətlə kəskin mübarizə apardıqlarını iddia edirlər. Amma birçə foto bəs etdi ki, yalanlarının, "paçka basmalarının" üstü açılınsın. Siyasi müxalifətin rejimlə mübarizəsinin klassik anlamı və məkanı var - ya meydan, ya parlament. Bunların

Cəmil Həsəni facebookda damarını niyə doğradı?

"Rauf Arifoğlunu İlham Əliyevdən medal almaqda suçlayan MŞ sədri, deputat olduğu dövrdə Əliyevlər barədə kitablar yazıb, pul qazanıb. Bir korrupsioner, öz komandasına, liderinə dönlük etmiş sabiq nazirin hüquqlarının müdafiə komitəsinin rəhbəri olub"

heç biri yoxdu bu gün, bəs bu adamlar rejimlə harda mübarizə aparırlar?! Zamanında Cəmil Həsəni, Əli Kərimli, Gültəkin Hacıbəyli Milli Məclisdə təmsil olunublar, hərəsi 10 il deputat mandatı daşıyıb. Adını yazdığım bu 3 nəfərdən hansının deputat

olarkən hakimiyyətin, onun bədnamları rejimlə harda mübarizə aparırlar?! Zamanında Cəmil Həsəni, Əli Kərimli, Gültəkin Hacıbəyli Milli Məclisdə təmsil olunublar, hərəsi 10 il deputat mandatı daşıyıb. Adını yazdığım bu 3 nəfərdən hansının deputat

"Tərs kimi Cəmil müəllimin siyasi tərəcəməyi-halında bu ləkə ikiqatdır: o, həm Elçibəyi, həm də Əli Kərimlini sataraq, onlara xəyanət edərək deputat mandatını qoruya bilib, özü də iki dəfə"

mədiyi dövrdə onun müavini hansı yolla, necə Milli Məclis deputatı oldular? Hakimiyyət sənin liderinin, sədrinin ucqar bir kənddə hərəkətini məhdudlaşdırır, amma sənin parlamentə "seçilməyinə" mane olmur. Ay sizi pişik yesin... Hələ bu tarixi ləkəni, rəzaleti üstünədən təmizləyin, sonra əxlaqdan, dönməzləkdən, mübarizlikdən danışsınız.

Tərs kimi Cəmil müəllimin siyasi tərəcəməyi-halında bu ləkə ikiqatdır: o, həm Elçibəyi, həm də Əli Kərimlini sataraq, onlara xəyanət edərək deputat mandatını qoruya bilib, özü də iki dəfə. Bir 2002-ci ilin aprelinde Əhəd Abiyevin Ə.Kərimlini söyməsindən sonra AXCP deputat qrupunun Milli Məclisin iclaslarını boykot qərarını çəynəyərək növbəti iclaslarda iştirakı ilə, bir də 2005-də deputat mandatından imtina etməyərək. Sonuncuda C.Həsəni təmsil olunduğu partiyanın qərarına qarşı çıxaraq parlamentə getdi. 2005-2010-cu illərdə bir dəfə olsun, bu adamı radikal çıxışları

ilə xatırlamaq mümkün deyil. Rauf Arifoğlunu İlham Əliyevdən medal almaqda suçlayan MŞ sədri, deputat olduğu dövrdə Əliyevlər barədə kitablar yazıb, pul qazanıb. Bir korrupsioner, öz komandasına, liderinə dönlük etmiş sabiq nazirin hüquqlarının müdafiə komitəsinin rəhbəri olub. Bizim o cür nazir qohumumuz, kəndçimiz olsa, biz də Cəmil müəllim kimi həmin naziri müdafiə etsəydik, təsəvvür edirsənizmi bu adamlar bizə nələr hədyanlar yazardılar, deyərdilər. Demək, bunlara hər şey olar, hər əxlaqsızlığa gedə bilərlər, amma biz tutaq ki, MŞ-nin iclasından çəkilməmiş bir fotoya şərh yazanda, fəaliyyətsizliklərini tənqid edəndə satqın, xəyanətkar oluruq.

Yaşlı bəhanə tapıblar: siyasi fəaliyyət üçün ölkədə demokratik şərait yoxdu. Bəs sən hansı günə gərəksən, niyə müxalifət missiyasını üzərinə götürmüşsən? Bircə siyasi prosesə təsir imkanın yoxdursa, hakimiyyətin hansısa qərarına

mane ola bilmirsənsə, demək, sənin siyasətdə yerin yoxdu. Müxalifətin hakimiyyətə təsir mexanizmini hərəkətə gətirən xalq amilidir. Xalq müxalifətin arxasında olanda, iqtidar da siyasi rəqibini sayı salır, ondan çəkinir. Milli Şuranın və AXCP-nin təşkil etdiyi icazəli mitinglərə 500 nəfər belə gəlmirsə, prezident seçkisinə 5-6 faiz səs alırsansa, demək, iflas olmusan. Bu iflası pərdələmək üçün "Yeni Müsavat", onun baş redaktorunu cümlə günahların baskını göstərir. Sanki bu qəzet, Rauf Arifoğlu kənara çəkilsə, bunlar doqquz dörd edərlər - Cəmil hocamız prezident olar, Əli Kərimli xarici pasport alar, AXCP iqtidara gələr, Qarabağ işğaldan azad olunar və s. Hakimiyyət bu siyasi avallara hansı texnologiyaları tətbiq edirsə, bunlar da eynisini bizə qarşı tətbiq edirlər. Sabah Ə.Kərimli redaksiyanın, yaxud evimizdən qarşısında aksiya təşkil edirsə, əsla təəccüblənməyir...

□ Azər AYYAN

Rüstəm İbrahimbəyov Qarabağdan niyə danışmadı?

Milli Şuranın fəxri sədrinin cəbhədə baş verən son hadisələrə münasibətdən yayınması etirazlar doğurdu

Tanınmış kinorejissor, Milli Şuranın fəxri sədri Rüstəm İbrahimbəyov aprelin ilk günlərində Qarabağ cəbhəsində baş verən toqquşmalar nəticəsində Azərbaycanın qazandığı hərbi nailiyyətlər və şəhidlər verməsindən danışmaqdan imtina edib. O, modern.az-ın sualının cavabında "indiki siyasi proseslər haqqında nəse deməyə sözlüm yoxdu. Cəbhədə baş verənlərdən xəbərim var. Amma bu barədə nəse fikir söyləyə bilməyəcəm"-deməklə kifayətlənib.

Əslində bu gün Qarabağ cəbhəsində vəziyyət elədir ki, baş verənlərə münasibət bildirməmək heç cür qəbulolunmaz deyil. Bu gün hətta on illərdir biganəlik nümayiş etdirən bəynəlxalq aləmdə də münasibətə münasibətdə tərpaniş hiss olunur və baş verənlər zamanı hər iki tərəfdən itkilərin verilməsinə ən azı təəssüf ifadə olunur. Bu mənada dünyaca tanınmış bir azərbaycanlının erməni həyasızlığına biganəlik nümayiş etdirməsi birmənalı qarşılanmır. Söhbət yalnız ziyalıdan, sənət adamından getsəydi, bəlkə də R.İbrahimbəyovun mövqeyinin üstündən ötür keçmək mümkün olardı. Ancaq hesab olunur ki, söhbət ölkənin prezidenti olmağa iddialı, hazırda da böyük

iddialarla çıxış edən siyasi təşkilatın fəxri sədri statusunu daşıyan şəxsəndə gedirsə, susunluq nümayiş qəbulolunmazdır. Qeyd edək ki, R.İbrahimbəyov qardaşı Maqşud İbrahimbəyovun dəfnində iştirak etmək üçün Bakıya gəlmişdi və artıq Rusiyaya dönüb. Xüsusilə də Rusiya mətbuatında Azərbaycan əleyhinə təbliğatın getdiyi bu günlərdə kinorejissorun öz nüfuzundan istifadə edərək önə çıxması azı təəssüf doğurur.

Xatırladaq ki, 4 günlük müharibədə və ondan sonra Rusiyadakı digər tanınmışların - Abbas Abbasov, Söyün Sadiqov, "AST Telman"ın da səsləri çıxmıdı. Rusiyada yaşayan azərbaycanlı tanınmışlardan yalnız

professor İlham Rəhimov və Rusiya İslam Komitəsinin sədri Heydər Camal milli mövqeyimizi açıq şəkildə müdafiə etdilər. İ.Rəhimov hətta təklif olunan 5+2 formuluunu Azərbaycan üçün tələ adlandırdı. Bu mənada R.İbrahimbəyovun heç olmasa şəhidlərimizə görə baş-

sağlığı verməyi də özünə rəva bilməməsi acı təəccüb doğurur.

Millət vəkili Fazil Mustafanın sözlərinə görə, bəzi adamların siyasətə yanaşmasında o qədər qeyri-ciddilik görürsən ki, izahını da vermək çətin olur: "Hər bir mövzuya münasibət var, o da "bilirəm" və yaxud "bil-

mirəm" formasında deyilə bilər. Xüsusilə də ziyalıların daha obyektiv açıqlama vermə imkanları mövcud olur. "Bir şey deyərilməyəcəyəm" ifadəsi ilə yanaşmaq fikrimcə, hansısa maraqlara görə sualdan yayınmaqdan başqa bir şey deyil. Bütövlükdə vəziyyəti doğru təhlil edərək fikir bildirməklə sıradan insanların görə bilmədiyi realıqları çatdırmaq bir ziyalı borcu olaraq baxılmalıdır. Burada siyasət oyunlarına üz tutmağın yeri yoxdur. Xüsusilə Qarabağ məsələsində mənə daha dürüst davranış ortaya qoyulmalıdır".

Maraqlıdır, Rusiyada yaşayan adını çəkdiyimiz və çəkəndiyimiz tanınmışların sükutu nədən qaynaqlanır? Onlar niyə susur, ermənilərlə ortaqlarılayihələrini var, ya Qarabağ məsələsini özlərinin problemi saymırlar?

F.Mustafa: "Sadəcə, Rusiya rəhbərliyinin siyasi düşüncəsinin əksinə fikir söyləmə riskinə görə bir çox fikirləri səsləndirməyi məqbul hesab etmirlər".

QAT sədri Akif Nağının məsələyə münasibəti sət ol-

du: "Cəbhədə baş verən son hadisələr Azərbaycan ümummilli, taleyüklü məsələsidir. Bu məsələyə biganə qalmaq, yaxud mənfi reaksiya vermək heç bir azərbaycanlıya, xüsusən də ictimai-siyasi çəkisi olan vətəndaşımıza, soydaşımıza yaraşmaz. Rüstəm İbrahimbəyovun bu cür məsələlərlə bağlı mövqeyi çox təəssüf ki, heç vaxt milli maraqlara uyğun olmayıb. Xüsusilə də Azərbaycan-Ermənistan münasibətində daim kosmopolit mövqə tutmağa, hətta müəyyən məqamlarda ermənilərlə işbirliyinə getməyə meylli olub. Biz onun bu mövqeyini dəfələrlə tənqid etmişik. Çox təəssüf ki, o öz mövqeyini yenidən təkrar edir. Azərbaycan işğal altındakı ərazilərini azad etmək üçün müxtəlif vasitələrə əl atır, Qarabağ problemi hər birimizin yaralı yerimizdir. Cəbhədəki son hadisələr zamanı onlarla şəhidimiz oldu. Bütün Azərbaycan cəmiyyəti yenə də şəhid verməyə hazır olduğunu bəyan edir, cəmiyyətdə ruh yüksəkliyi var. Belə bir məqamda Rüstəm İbrahimbəyov deyir ki, mən bu hadisəyə münasibət bildirmək istəmirəm. Bu cür münasibət düşmənlərin mövqeyindən də pisdir. Hər halda Rüstəm İbrahimbəyov bir daha fikirləşməlidir ki, hansı xalqın övlətidir".

□ Cavid TURAN

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan toplantıların birində milli mənsubiyyəti ilə bağlı iddialara cavab verib. Musavat.com-un Türkiyənin haberlər.com saytına istinadən verdiyi məlumatlara görə, Ərdoğan milli mənsubiyyəti ilə bağlı aşağıdakıları bildirib: "Bir gün atamdan soruşdum ki, ata, biz türkük, yoxsa laz? Rizəlik axı, bəziləri türk deyir, bəziləri laz deyir. Atam cavab verdi ki, oğlum, babam din adamı idi. Bunu ondan soruşmuşam. Babam mənə dedi ki, axı-rətdə Allah bizdən dinimizi, peyğəmbərimizi, imanımızı soruşacaq. Qövmün (*milliyyət*) kimdir, deyə soruşmayacaq. Səndən bunu soruşduqları zaman əlhəmdülillah, müsəlmanam deyib, keç".

Elə bu mövzu ilə bağlı biz də Azərbaycanın bir neçə tanınmış şəxslərindən milli kimliklərinin onlar üçün əhəmiyyətli olub-olmadığını soruşduq.

Mövzu ilə bağlı müsəvat.com-a danışan tanınmış telejurnalist İlhamiyyə Rza bildirdi ki, kimliyimi müəyyən edən hər bir şey onun üçün önəmlidir: "O cümlədən, milli kimlik də həmçinin. İnanç məsələsi daha özəl məqamdır. Bunun, ətrafdan çox insanın özünə aidiyyəti var. Milli kimliyə gəlincə, mən hər zaman özümü tanıdan zaman hansı millətdən olduğumu önə çəkmişəm".

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri Sabir Rüstəm-xanlı isə musavat.com-a bildirdi ki, mənsub olduğum xalq, indiyə qədər ən azı beş dindən keçib: "Türklərin bir hissəsi vaxtı ilə yəhudi olublar. Bundan başqa digər bir hissəsi bütperəst, atəşperəstlikdən, xristianlıqdan keçib, indi İslamda dayanıblar. Yəni əgər din milli kimlikdən daha vacib olsaydı, o zaman dinlər deyil, milli kimliklər dəyişirdi. İs-

lamdan öncəki dinlər unuduldu, ancaq milli kimlik yerində qaldı. Düşüncəmə görə, milli kimlik olmayan yerdə millət unudulub, gedir. İslam qarşılaşığı var. Ancaq bunun içərisində fars, ərəb öz milli kimliyini qoruyub saxlayıb. Biz də öz milli kimliyimizi qorumalıyıq. İslam nə ərəbin, nə də farsın milli kimliyinə toxunmayıb, ancaq təəssüf ki, yalnız türklərin arasında milli kimliyin unudulması siyasəti aparılır. Onlar ərəb, fars dedikləri zaman biz demişik ki, müsəlmanıq. Müsəlman bir din addır. Bu, millət adı deyil və milli kimliyi də müəyyənləşdirmir. Ona görə də milli kimlik məsələsi ilə din məsələsini qarışdırmaq olmaz. Milli kimlik min illəri aşmış gələn gendir. Ancaq din sadəcə bir etiqad və vicdan məsələsidir. Dini dəyişmək mümkündür, ancaq bu, milli kimliyin dəyişməsinə səbəb ola bilməz. Osmanlı dövründə millət anlayışı daha çox din ocaqlarına bağlılığı əhatə edirdi. Məsələn, erməni kilsəsinə bağlı olan erməni milləti sayılırdı. Müsəlman məscidi-

Ərdoğanın milli kimliklə bağlı dediklərinə Azərbaycandan reaksiyalar

İlhamiyyə Rza:
"Mən özümü tanıdan zaman hansı millətdən olduğumu önə çəkmişəm"

nə bağlı olanlar isə müsəlman milləti kimi adlandırılırdı. Müsəlman sözü də oradan gəlib. Halbuki müsəlman milləti deyə bir millət yoxdur. İslam dininə bağlı olan çoxlu xalqlar var, onlardan biri də türklərdir. Bu baxımdan iki məsələni qarşı-qarşıya qoymağı doğru saymıram".

Sabir Rüstəm-xanlı:
"Milli kimlik olmayan yerdə millət unudular"

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı isə bildirdi ki, milli kimlik önəmli olsa da dini mənsubiyyət heç zaman unudulmamalıdır: "Hesab edirəm ki, əsas önəmli olan milli kimlikdir. Bu tarixin bir prosesidir. Vaxt var idi Azərbaycan da daxil olmaqla, bir çox müsəlman ölkələrində milli kimlik məsələsi yox idi.

Akif Nağı:
"Azərbaycan xalqı üçün milli kimlik öndə olmalıdır"

Onlardan kim olduqlarını soruşarkən, müsəlman olduqlarını bildirdilər. Azərbaycanın yazarları da buna diqqət yönəldirdilər. Ancaq bu, bir proses idi və keçdi. İslam hesab edir ki, öncə hümmət məsələsidir. Sonra milli kimlik ola bilər. Təbii ki, müsəlman birliyi də vacibdir. Ancaq cəmiyyə-

tin, tarixin inkişafı var. Müəyyən bir dövrdə milli kimliyin dərk edilməsi, dövlətlərin meydana gəlməsinə səbəb olur. Hesab edirəm ki, Azərbaycan xalqı üçün milli kimlik öndə olmalıdır, ancaq mənəvi dəyərlərimizə də bağlı olduğumuzu unutmamalıyıq".

ADP sədrinin müavini Həsət Rüstəmov isə bildirdi ki, bu məsələdə Ərdoğanla razıdır: "Əlbəttə ki, milli kimliklə bərabər, mənəviyyət məsələsi də önəmlidir. Bu baxımdan Ərdoğanın fikirləri ilə razıyam".

"AG blok"un lideri Tural Abbaslı isə hesab edir ki, məsələyə birmənalı yanaşmaq doğru deyil: "Hər bir insanın milli kimliyi var və bir çoxlarımız bununla fəxr edirik. Təbii ki, milli kimlik daha çox gəndən asılı olan bir şeydir. Ancaq din isə mənəvi bağlılıq, seçimdir. Bunların qarşı-qarşıya qoyulmasını doğru hesab etmirəm. Hətta İslamın özündə də milli kimliyə xüsusi önəm verilir. Hər millətin özünə məxsus xarakterinin qorunması üçün İslam dinində nüanslar var. Özümün milli və dini kimliyim arasında seçim edərkən, müsəlman-türk adlandırırəm. Bizim milli kimliyimizdə İslamın, İslamda isə türkcülüynün rolu böyükdür. Ən gözəli milli kimliyi dərk edərək, dini kimliyə də sahib çıxmaqdır".

□ ƏLİ RAİS

Ermənilərdən növbəti cəfəngiyyət - "Mingəçevir SES-i vurarıq.."

Üzeyir Cəfərov: "Ermənilərdən istənilən əclafılığı gözləmək mümkündür"

Azərbaycanla Ermənistanın gərgin münasibətlərinin fonunda Mingəçevir Su Elektrik Stansiyası (SES) mənfur düşmənlərimizin ölkəmizə qarşı təhdid obyektlərindən birinə çevrilib. Son 4 günlük savaştan sonra bu məsələ yenidən gündəmə gəlib.

Belə ki, ermənilər sosial şəbəkələrdə "Hədəfimiz Mingəçevir Su Anbarıdır" kimi statuslar paylaşır. Sözügedən paylaşım Instagramda geniş müzakirə olunur.

Qeyd edək ki, iki il öncə də düşmən ölkənin rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycanı qarşı bu cür təhdidlər olmuşdu. Müdafiə naziri Seyran Ohanyan Mingəçevir SES-ə qarşı diversiya törədiləcəyi barədə fikirlər səsləndirmişdi. Azərbaycan tərəfinin tutarlı cavabından sonra ermənilər susmuşdular. 2014-cü ilin avqust-sentyabr aylarında da cəbhə xəttində gərginlik artda Ermənistanın müdafiə

naziri hökumətin iclası zamanı demişdi ki, Azərbaycan tərəfi ermənilərin Mingəçevir SES-ə hücum etməyindən çox qorxur.

Göründüyü kimi, təcavüzkar ölkənin Azərbaycana qarşı məkrli planlarının içərisində Mingəçevir SES ilk sıralarda dayanır. Aydın ki, müharibə başlayarsa, düşmən ölkə ilk növbədə Azərbaycanın strateji obyektlərini hədəf ala bilər ki, bu sırada Mingəçevir SES-də var. Ölkəmiz üçün də

bu təhlükə ən həssas məqamlardan biridir. Belə ki, SES-ə qarşı yaranacaq hər hansı bir təhlükə 26 rayonumuzun təhlükə altında qalması deməkdir. Mingəçevir SES-də 5 milyard kub metr su var ki, bu da 16, 5 kub kilometr deməkdir.

Doğrudur, SES-lə bağlı dövlət təhlükəsizlik tədbirlərini daim gücləndirib. Əksər ekspertlər ermənilərin belə riskli addım atmayacağına əmindirlər. Çünki Mingəçevir

Arzu Nağıyev: "Su anbarını vurmaq imkanları olsaydı..."

SES-i təhlükəsiz edən amillərdən biri də, Bakı-Tiflis-Ceyhan xəttinin əsas hissələrinin bu ərazilərdən keçməsidir. Əgər bir təhlükə baş verərsə, heç şübhəsiz ki, boru xətləri də təhlükə altında qalacaq. Bu isə Azərbaycanla yanaşı Türkiyə, Gürcüstan kimi ölkələri də hərəkətə gətirə bilər.

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov bildirdi ki, ermənilərdən hər şeyi gözləmək olar: "Biz sadələşdiririk. Azərbaycanın strateji obyektləri çoxdur və həmin obyektlər ən yüksək səviyyədə qorunur. Düşmənin ən son məqamda elə bir addım ata biləcəyini istisna etmək olmaz. Bunu hər zaman demişik, bu gün də deyirik. Bu nəzəri baxımdan müm-

kündür, amma praktiki baxımdan həyata keçirmək müşkül məsələdir. Hazırda stansiya sovetlər dövründən də yaxşı mühafizə olunur. Əvvəllər orada bircə qatlı mühafizə sistemi var idisə, indi iki və daha çox zolaqlı müdafiə qurğuları var. Havadan hərbi qüvvələr oranı göz bəbəyi kimi mühafizə edirlər. Su anbarını vurmaq ermənilərin sadəcə arzularıdır. Unutmasınlar ki, stansiya qarşı uzadacaq əli İrəvanda Atom Elektrik Stansiyasında görə bilərlər. Azərbaycan bu sözü heç vaxt dilinə gətirməyib. Sosial şəbəkələrdə bəzi dostlar deyirlər ki, erməniləri cəzalandırmaq üçün Atom Elektrik Stansiyasını vurmaq lazımdır. Biz o sə-

viyyəyə enməməliyik və enmirik də. Hazırda çəşqin vəziyyətdə olan ermənilərdən istənilən əclafılığı gözləmək mümkündür. Bu onların xislətinə uyğundur. Təbii fəlakətlərlə belə, stansiyaya təhlükə yaranarsa, mühafizə orqanlarımız onun qarşısını almaq gücündədir. Amma tam arxayınlaşmaq olmaz. Azərbaycan dövləti bunları yaxşı bilir və nəzarətdə saxlayır. Ermənilərin bu hədə-qorxuları yalnız sözdə olacaq. "Sirkə nə qədər tünd olsa, öz qabını çatladar". Nə qədər hədə-qorxuları çox olsa, öz başlarında çatlayacaq".

Təhlükəsizlik eksperti Arzu Nağıyev son döyüşlərdə erməni tərəfinin əsas təhdidlərinin su anbarı ilə bağlı olduğunu söylədi: "Bu gün Azərbaycan rəhbərliyi Mingəçevir Su Anbarı ilə bağlı ermənilərin hədəflərini təhdid kimi qəbul edir. Bu istiqamətdə müvafiq addımlar atılır. Stansiyanı vurmaq imkanları olan raketlərin hansı istiqamətdən vura biləcəkləri ilə bağlı Hərbi Hava Qüvvələrimiz daim hazırlıq vəziyyətdə gətirilir. Su anbarı yüksək səviyyədə qorunur. Əgər ermənilərin su anbarını vurmaq imkanları olsaydı, çoxdan bu addımı atmışdılar. Bu addımın qarşısını almaq üçün ölkəmizin tam gücü var. Sadəcə, bu variantdan boşuna istifadə etməyə cəhdlər edirlər".

□ Cavansir ABBASLI

Rusiyanın Liberal Demokrat Partiyasının lideri, Dövlət Dumasının vitse-spikeri Vladimir Jirinovski yenə də öz amplitudasından çıxış edərək Türkiyə və Azərbaycanı təhdid edib. 2014-cü ildə Azərbaycana səfər edən Jirinovski o zaman tam fərqli mövqeyi ilə hətta erməni "qardaşlarını" da təəccübləndirmişdi. Son açıqlaması ilə isə LDP sədri bu dəfə Azərbaycanda təəccübə səbəb oldu.

Jirinovski iddia edib ki, əgər sovet hökuməti Rusiya çarlığının ərazi bölgüsünü dəyişməsəydi, o zaman Qarabağ konfliktini yaranmazdı: "Bu konflikt nə Minsk Qrupu, nə fransızlar, nə amerikalılar həll edəçək. Məsələ ilə bağlı yekun qərar yalnız Rusiya prezidenti qəbul edə bilər. Rusiya bu regionda həmişə farslarla, türklərlə savaşmış, həmçinin erməniləri müdafiə edib. Azərbaycanı biz almamışıq. Onu bizə İran şahı rus səfirinin öldürülməsinə qarşı kompensasiya olaraq verir". V. Jirinovski iddialarını davam etdirərək Moskvanın məxfi planlarını da ictimailəşdirib: "Biz Azərbaycanı fəth etməmişik. Azərbaycan və Ermənistan Rusiyanın tərkibinə qayıtmalıdır, əks təqdirdə onlar daha 1000 il belə savaşacaqlar. Əgər Moskva Qarabağı Ermənistana vermək haqqında qərar qəbul etsə, Azərbaycan Türkiyə ilə hərbi müqavilə bağlayacaq və türk hərbi bazaları Dağıstan sərhədində peyda olacaqlar. Dağıstan da həmçinin türkdillilikdir. Dağıstan əldə olunsaydı, bütün Şimali Qafqazda onların təsiri artacaq. Sosialist inqilabına qədər onsuz da burada hər kəs türkcə danışmışdı. Türkiyəyə imkan vermək lazım deyil

Jirinovski yenə sərsəmlədi

Fazil Mustafa: "Artıq Rusiyada fikirləri ciddiliyini itirmiş siyasətçilər dilə gətirir və bunların arxasında oturmuş pragmatik təhlillər yer almır"

Fazil Mustafa

ki, Azərbaycanı öz yanına çəksin. Biz Kürdistanın yaradılmasını dəstəkləyib, Qərbi Ermənistanadakı erməni torpaqlarını geri qaytarmalıyıq. Belə olsa, Qarabağ məsələsi dərhal həll olacaq. Bu 21-ci əsrin ortalarının məqsədidir. Türkiyəyə hər kəs - ruslar, bolqarlar, kürdlər, yunanlar, iraqilər nifrət edirlər. O, hər kəsə mənəe yararlıdır. Onlar köçürürlər və Orta Asiyaya geri qayıtmalıdır".

Qeyd edək ki, V. Jirinovski ermənipərəst mövqeyini olduqca həssas bir məqamda ifadə edib. Belə ki, Moskva Qarabağ məsələsinin tənzimlənməsində tərəfsizlik nüma-

yiş etdiyini sübuta yetirmək istəyir. Ancaq LDP sədrinin mövqeyi bu bəyanatlarla ziddiyyət təşkil edir. Eyni zamanda Dövlət Dumasının nümayəndəsi antiAzərbaycan mövqeyini Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovun başçılığı ilə Azərbaycan parlamentinin nümayəndə heyətinin Rusiyaya səfər etdiyi gün nümayiş etdirib. Azərbaycan nümayəndə heyəti Avrasiya Ölkələri Parlament Sədrliyinin iclasında iştirak etmək üçün Rusiya paytaxtına gedib. Yeri gəlmişkən, Bakıya səfər edərkən Jirinovski Milli Məclisdə də hörmətlə qəbul olunmuşdu. İndi onun yüz səksən dərəcə dəyişməsinin səbəbləri maraqlandırır. XİN və Milli Məclisdən hələlik Jirinovskinin dediklərinə reaksiya bildirilməyib.

Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazil Mustafa isə "Yeni Müsavat" a açıqlamasında rus deputatın fikirlərinə orijinal şəkildə münasibət olsun. Ümumilikdə isə Jirinovskinin açıqlamalarını daha tədbiri olmağımız baxımından qiymətləndirməyi daha doğru sayıram xüsusi təhlükə olaraq görmürəm".

bir çox şəxslərin zehniyyətinə dəki ideyaların tərəcəsidir. Bunu uzun illərdə Rusiya elitasında düşüncələr var, ancaq Rusiyanın belə xəyalları gerçəkləşdirmə potensialını diqqətlə incələməliyik. Fikirimcə, Rusiya Şimali Qafqazı, Türkiyə və Azərbaycanı bu cür asan variantla zərərsizləşdirmək potensialına sahib olsaydı belə, açıq tekstlə istəyini bəyan etməzdi. Xatırlayırsınızsa, həmin Jirinovski Şimali Qafqazdan yaxa qurtarmağı tövsiyə edirdi. Artıq Rusiyada fikirləri fikir adamları deyil, ciddiliyini itirmiş siyasətçilər dilə gətirir və bunların arxasında oturmuş pragmatik təhlillər yer almır. Baxın, Jirinovskinin çağırışı ermənilərdən və kürdlərdən başqa bölgədə hamını düşməne çevirmək siyasətinə aparır və Rusiyanın kifayət qədər düşməni olduğu halda, bu sıranın genişlənməsi inanıram ki, Rusiyanın faydasına olsun. Ümumilikdə isə Jirinovskinin açıqlamalarını daha tədbiri olmağımız baxımından qiymətləndirməyi daha doğru sayıram xüsusi təhlükə olaraq görmürəm".

□ Cavid TURAN

Müsəlmanların "BMT"si

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

57 müsəlman ölkəsinin birləşdiyi dünyanın ikinci ən böyük təşkilatının problemləri haqqında

Ötən həftənin ən önəmli hadisəsi İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının İstanbulda keçirilən 13-cü sammiti oldu. Bir müddətdir məlum səbəbdən üzvlüyü dayandırılan Suriya ilə birlikdə 57 dövlətin təmsil olunduğu İƏT dünyada BMT-dən sonra ən böyük beynəlxalq təşkilat hesab olunur.

13-cü İstanbul sammitində çox səssizliklə hadisələr oldu, bəyanatlar qəbul olundu, biz də yazdıq.

Amma üstündən bir həftə belə keçməyib, artıq çoxları bu toplantıyı unudub və yaqın ki, iştirakçılar belə xatırlamıyacaqlar. Çünki əslində sammitdə heç bir önəmli, gələcəyə yönəlmiş bir qərar olmadı. Dünyanın bütün müsəlman ölkələrinin toplaşdığı təşkilatın baş toplantısının əsas mövzusu "iç məsələ" oldu. Səudiyyə Ərəbistanı İran əleyhinə qətnamə irəli sürdü. Məlum oldu ki, müsəlman ölkələri arasında ciddi problemlər var.

Mayası yaxşılaşmağa dəvət, pisləkdən çəkəndirmək olan dinin davamçısı dünyada ac qalan, çoxu müsəlman olan insanlara yardımla bağlı bir qərar qəbul etmədilər. Əhalisinin 80 faizi BMT məlumatına görə, ərzağa ehtiyac duyan Yəmən üçün hansısa yardım və ya ən azı çözümlər qərarı qəbul olunmadı. Başqa nümunələri qeyd edib siyahını uzatmağa gərək yoxdur...

1969-cu ildə Fələstinin Qüds şəhərində Məscid əl-Qəssa od vurulmasından sonra islam dünyasında yaranmış narahatlıq nəticəsində qurulan İslam Konfransı Təşkilatı (2011-ci ildə İƏT oldu - K.R) bu günə qədər Fələstin münəqqişəsi ilə bağlı hansısa qəti bir addım ata bilməyib, bəyanatlardan o tərəfə heç nə etməyib. Müsəlman liderlər tez-tez BMT-ni tənqid edir, "dişsiz bir quruma" çevrilməkdə ittiham edirlər, amma eyni kitaba inananların təşkilatının da 47 ildə ana qayəsi üçün ciddi bir addımına şahid olmadıq.

Əlbəttə, bir yerə toplaşmaq, müzakirə aparmaq savaşımaqdan yaxşıdır. Bu mənada hər nə qədər müsəlmanların özlərini təcrid etdiyi ittihamlarına (məsələn, niyə xristian və ya buddizmə inanan dövlətlərin təşkilatı yoxdur deyə - K.R.) baxmayaraq, müsəlman ölkələrinin bir qurumda təmsil olunması ən azı dialoq və anlaşma vasitəsi olaraq müsbət hadisədir. Ancaq son illərin hadisələri göstərdi ki, əslində İƏT-də BMT kimi və ondan da çox formal bir qurumdur. Sonuncu toplantıya baxsaq, hər nə qədər liderlər birlik, qardaşlıq mesajları versələr də, məlum oldu ki, əslində münasibətlər çox düşməncəsinədir.

İƏT-in bir qurum olaraq siyasi və hərbi məsələlərdə hansısa uğura imza atdığına demək üçün hələlik heç bir səbəbimiz yoxdur. Əksinə, Fələstin münəqqişəsi ilə bağlı (son illərdə həm də Qarabağ) yalnız növbəti bəyanatlar, qınamalar edən bir qurumun yarım əsr ərzində Fələstin işğalı ilə bağlı hansısa ciddi bir təsirli fəaliyyəti ortaya qoyulmayıb. Əksinə, bu cür bəyanatlar münəqqişənin "müsəlman-yəhudi" davası görünüşü yaradır ki, bu da əks-təsirə səbəb olur bütün dünyada.

Təəssüf ki, siyasi gücsüzlüyü ilə yanaşı İƏT-in hansısa elmi və ya mədəni, təhsil sahəsində irəliləyişindən danışmaq üçün də ortada bir nümunə yoxdur. İƏT adından hansısa global elmi araşdırma layihəsinin dəstəklənməsi, təhsil və ya mədəniyyət mövzusunda faktiki olaraq ortaya qoyduğu bir layihə yoxdur. Hətta İraq və Suriyada tarixi abidələr dağıdılanda belə İƏT üzvü olan ölkələr ortaq mövqə ortaya qoyub vandallığı qınamadılar. Çünki İƏT daxilində dövlət və ya dövlət qrupları maraqları çox dərinə işləyib.

Yeri gəlmişkən, son toplantıda bəyan olundu ki, İƏT ölkələri "birgə polis" qurumu və ya müsəlman "Interpol"u yaradacaq. Amma bu layihənin uğurlu olacağına kim təminat verir? Təsəvvür edin ki, İranın terrorçu adlandırılıb axtarıya verdiyi şəxsi Səudiyyə Ərəbistanı geri qaytarır, yaxud da əksinə, Ərəbistanın terrorçu adı ilə axtarıya verdiyi şəxsi İran həbs edib geri göndərir. Və ya Misirin terrorçu hesab etdiyini Türkiyə və sair. Bunu yaqın ki, bölgəni aşağı səviyyədə bilən heç kim təsəvvür edə bilmir.

Eyni sözü iqtisadi əməkdaşlıqda da demək olar. Dünyanın enerji ehtiyatlarının az qala yarısını əlinde cəmləşdirən müsəlman ölkələri 50 ilə yaxın vaxt ərzində normal bir iqtisadi əməkdaşlıq forması yarada bilməyib. Hansısa ortaq bir uğurlu iqtisadi layihə ortaya qoyulmayıb.

Müsəlman dünyası dərin böhran keçirir. Özü də bu böhran Fələstin münəqqişəsi, terror, müharibə kiçik "xarici" faktorlarla bağlı deyil, daha çox mədəni böhrandır. Bu səbəbdən də hələ ki, müsəlman liderlər yalnız toplaşmaq şəkli çəkəndirmək, təhlükəsizlik və etimad mövzularını müzakirə etməkdə davam edəçəklər.

Avropada terror sənqidimi...

Qabil Hüseyinli: "Qorunma sistemi xeyli təkmilləşdirilib"

Ötən il Parisdə törədilən terrordan sonra bütövlükdə Avropanı ağuşuna alan təhlükənin sovuşduğu müşahidə olunur. Ötən ayın 22-də Belçikanın paytaxtı Brüsseldə baş verən faciədən sonra ekspertlər bunun davamlı olacağını proqnozlaşdırırdılar. Terrorçu qruplaşmaların hədə dolu açıqlamaları da bu ehtimalları artırır...

Amma gözləntilərin əksi baş verdi. Son bir ayda dünyanın terror təhlükəsindən xilas olduğunu desək yanılmaq. Politoloqlar təhlükənin sovuşmasına səbəb kimi terrorçulara qarşı aparılan və hazırda sürətlə davam edən irimiqyaslı hərbi əməliyyatları göstərir. Cinayət qruplaşmalarla rəziləşmənin olduğunu iddia edənlər az deyil.

Amma bununla belə qarşıdakı zamanlarda Avropanı yenidən terror faciəsinin bünyəyə biləcəyi ehtimal olunur. Xüsusilə, 2 aydan sonra Fransada keçiriləcək futbol üzrə dünya çempionatında bu təhlükənin olacağı ilə bağlı artıq indidən fikirlər dolaşır.

Politoloq Qabil Hüseyinli terror təhlükəsinin aradan qalxmasına səbəb olan bir sıra amilləri açıqladı: "Qaçqın axını dayandırıldı, Türkiyə ilə razılıq

əsasında qaçqınların bir qismi geri qaytarıldı. Bütün bunlar Avropanın təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynamağa başladı. Ölkələrə sığınan terrorçuların zərərsizləşdirilməsinin də bu məsələyə böyük təsiri oldu. Eyni zamanda, dövlətlər Avropa Birliyinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına diqqət ayırdılar. Ölkələrə terrorçuların sızmalarının qarşısının alınması və görülməz önləyici tədbirlər səmərəli oldu. Amma bu məsələdə daha çox mühüm rol oynayan amil terror qruplaşmalarının özlərinin zəifləmələri oldu. İŞİD demək olar ki, bitmək üzrədir. Ona qarşı çox ciddi əməliyyatlar başlayıb. Səudiyyə Ərəbistanı bu məsələlərdə mühüm rol oynayır. Yaxınlarda İstanbulda başa çatan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının XIII konfransında terrorizm

Qabil Hüseyinli

qarşı mübarizə ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı. Terrorizmin hər növü pisləndi. Onun İslamla eyniləşdirilməsi sərbəşlə pisləndi. Artıq dünyada terrora qarşı vahid bir cəbhə formalaşmışdır. Bu cəbhə təkcə xristianları deyil, islamçılardan da öz sıralarında birləşdirir. Dünyada terrordan ən çox əziyyət çəkənlər müsəlman ölkələridir. Buna görə də, müsəlman ölkələri terrora qarşı mübarizədə hamıdan aktiv olmalıdır. Bu aktivlik də özünü bu və ya digər formada göstərməkdədir".

Politoloq qarşıdakı zamanlarda terror təhlükələrinin yenidən baş qaldıra biləcəyi ehtimallarına da toxundu: "İnanmıram ki, terrorçu qruplaşmalar bir daha özlərinə gəlsinlər. Çünki terrorun Avropada olan qrupları demək olar ki sıradan çıxarılıb. Onların üzvləri ya həbs, ya da yerindəcə məhv edildilər. Yeni terrorçuların meydana çıxması elə də asan məsələ deyil. Sərhədlər ciddi şəkildə qorunduğundan ölkələrə partlayıcı maddələrin keçirilməsi müşkül məsələyə çevrilib. Əvvəllər Avropada hava limanlarının, metro stansiyalarının və digər əhəmiyyətli strateji yerlərin qorunması zəif idisə, indi qorunma sistemi xeyli təkmilləşdirilib. Xüsusi cihazların köməyi ilə ciddi şəkildə yoxlamalar aparılır. Parisin özündə də terrorla mübarizəyə ən elit dəstələr cəlb olunub. Onlar ölkənin hər yerində ciddi araşdırmalar aparırlar. Xüsusilə, milli azlıqların, miqrantların yaşadığı yerlərdə yoxlamalar daha ciddi şəkildə həyata keçirilir".

□ Cavanşir ABBASLI

Tarixi zəng

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Adam zəng vurub deyir: "Mənim başıma prokurorluq, başqa dövlət orqanları oyun açıblar. Yazmadığım yer qalmayıb. Siz özünüz də 1997-ci ildə bu haqda yazmışdınız". Necə deyirlər, mədəni şok keçirirəm. Düşünürəm bəlkə yanlış eşitdim. Bir daha dəqiqləşdirirəm. Doğrudan da 1997-ci ildən söhbət gedir. Doğrudan da mən bu adamın problemləri haqda o vaxt reportaj yazmışam. 19 il qabaq. İllər gəlib keçib, ancaq adamın dərdi dəyişməyib.

Belə adamlardan bir neçəsini tanıyıram, vaxtilə onlardan yazmışam. İllərlə qapılarda sürünürlər, bəzən elə hansısa şikayətə gedərkən yolda ölürlər. Çoxlu cavab məktubları olur qovluqlarında. Heç bir işə yaramayan bu məktubları əzablı yollarda ora-bura daşıyırlar. 90-cı illərdə işlədiyim qəzetdə məktublar şöbəsinə də cavabdeh idim, həftədə bir dəfə "Surəti filan qəzetə..." məzmunlu, yuxarısında bir qarış enində bütün dövlət qurumlarının adı yazılmış elə məktublardan nə qədər görmüşəm, oxumuşam, qısa məzmununu dərc etmişəm. O konvertlərin markalarından əməlicə kolleksiyam yaranmışdır. Hamısı müstəqil Azərbaycanın markaları idi. Problemlərimizin milli markalanması bu idi. Bəs necə, artıq müstəqil idik!

Bəzən adamlar dərdrəlinin qısa dərcindən narazı qalırdılar. Bir kişi vardı Zaqataladan, torpaq islahatından narazılığını 12 vərəqlik dəftərə yazıb gətirmişdi, mən bunun hamısını qəzetə verə bilməzdim. Qısaltıdım. Bir ay keçməmiş kişi təzədən gəldi redaksiyaya, az qalırdı məni döysün. Deyirdi görə məktubumu bütün verəsiniz. Yazıq elə bildirdi buna qulaq asmayan məmurlar 12 vərəqlik dəftərini qəzetdən oxuyub istefa verəcəklər.

Ağdamlı bir kişi var idi, deyirdi sifarişli şikayət məktubları göndərmək üçün 2 ineyimi satmışam. Bir az da tragikomik adam idi, ona izah elədim ki, bəlkə inekləri saxlayıb südüni içsə daha faydalı məşğuliyət olardı. Dövlət orqanlarına göndərdiyi məktubların qəbzlerini (kvitansiyə) böyük masanın üstünə tökmüşdü. Qəbzleri yekə bir kisədə saxlayırdı! Masanın üstündə qəbzleri yaydıq, hardasa 5 santimetr hündürlüyündə bütün masanın üstünü örtmüşdü.

Azərbaycan ədəbiyyatında məktub məsələsi çox həssas mövzudur. Bunun "Poçt qutusu" var, "Məktub yetişmədi"si var, "Ana və poçtalyon"u var. Hamısında da yetişməyən məktubların ağrısı təsvir edilib. Elə bil azərbaycanlılar sanki dərdrəlinə həmişə qıraqda əlac axtarıblar, problemlərin həllinin epistolary üsulla həllinə real həlləndən daha çox inanıblar.

Bəzən xeyri də olurdu. Həmkəndlim Şahvələd bəyin əhvalatındakı kimi: mühəndis ixtisası olsa da, rayonda ona iş tapılmırdı. Sovet dövlətinin vaxtından söhbət gedir. Bir gün Şahvələd bəy hardansa Baykonur kosmodromunun, kosmonavt Canibekovun adresini tapıb ona belə məzmununda məktub yazmışdı: "Yerdə iş yoxdur, sən göyə uçanda gör orda mənə bir iş tapa bilərsənmi". Məktub Baykonurdan Füzuli rayon partiya komitəsinə qədər yol keçmişdi, raykom katibi Şahvələd bəyin arıyca şəxsən gəlib onu işə düzəltdi.

Yazımın sonunda isə AYB Qarabağ bölməsinin sədri Ənvər Əhmədov 6 apreldə yazdığım "Kukla teatrı" yazıma etirazını qısa ixtisarla dərc edirəm. Mən orda Ənvər bəyi xalq şairi, korifey sənətkar adlandırmışdım, bəy isə deyir: "Məni Karifey Sənətkar adlandırsınız. Əstəfurrullah! Bu söz məni bir az sıxdı. Mən sadəcə özüməməxsus şeir, poema və dram əsərlərinin, yüzlərcə elmi, publisistik məqalələrin müəllifiyəm. Mənə xalq şairi deyirsiniz. Ancaq xalq şairi də deyiləm. Belə bir titulum yoxdur. Karifey sənətkarlar Nizami, Füzuli, Nəsimi, Sabir və Şəhriyərdir".

Şair daha sonra yazır: "Mənim Ali Baş Komandana mürciyyə yazdığım şeirimizin iki sətirini misal gətirirsiniz:-

Ali Baş Komandanım, sənəin hökmün qətidir,
Töküymüz qızıl qan, bəli müvəqqətidir.

Sizin məntiqinizdən belə çıxır ki, müvəqqəti qan tökmək olmaz. Həmişə qan tökmək lazımdır. Ancaq mənim soydaşım, həmişə qan tökmək olarmı? Biz elə ömrü boyu qan tökməyemi yaranmışıq? Nə vaxt müharibə dayansa onda, bizim də qanımız tökülməkdən qutaracaq. Bir də onu deyim ki, mənim şeirimizin əslində bu sətirlər belə deyil. Şeiri də göndərirəm baxarsız".

Düzü, şeirin əslində gəndərliməyib, o üzəndən nəşə deyər bilərəm. Mən Ənvər müəllimin həmin misrada sülhə çağırışını tənqid etmişdim, çünki biz torpaqlarımız alınmayana qədər müvəqqəti qan tökə bilərik! Qaldı korifey məsələsi, şəxsən mən Ənvər müəllimi korifey hesab edirəm, bu mənim şəxsi mövqeyimdir.

Qarabağ cəbhəsindəki son döyüş əməliyyatları həm də Azərbaycana müasir silahları sınaqdan keçirmək fürsəti yaratdı. O sırada İsraildən alınan yüksək dəqiqlikli hərbi qurğular və sistemlər, pilotsuz uçan aparatlar uğurla sınaqdan çıxarıldı. Xüsusən də düşmən tərəfini ciddi canlı və maddi itkiyə məruz qoyan kamikadze-dronları qeyd etmək lazım gəlir.

4 günlük müharibənin nəticələri sözsüz ki, Azərbaycanın nadir hərbi texnologiyalara malik İsrailə hərbi sahədə əməkdaşlığı daha da genişləndirmək imperativi yaradır. Yəqin ki, bu yöndə əməkdaşlıq dərinləşəcək. Üstəlik, o da bəlli olub ki, Təl Əvivi bu əməkdaşlığı dayandırmaya və eyni qəbildən əməkdaşlığı işğalçı Ermənistanla qurmağa hazırlaşmış - Bakıya İsrail silahlarının satılmasına İrəvan rəsmi etiraz bildirsə də.

Bu, elə obrazlı ifadə eləsək, Bakıya dəstək, İrəvana dirsək anlamı verir. Ümumiyyətlə, Qarabağ məsələsində yəhudi dövlətinin simpatiyası Azərbaycan tərəfdə görünür. Bunu təmas xəttindəki son olayların ardınca İsraildən Azərbaycana ünvanlı rəsmi və qeyri-rəsmi dəstək bəyanatlarından da görmək mümkündür.

"İsrail Dağlıq Qarabağdakı situasiyada Bakıya diplomatik dəstək nümayiş etdirməlidir". Bu sözlər İsrailin müdafiə nazirinin keçmiş müavini Efraim Snehin "Al-monitor.com" saytında dərc olunan məqaləsində yer alıb (Axar.az). Onun sözlərinə görə, İsrail Azərbaycan strateji müttəfiqdirlər: "Bakı İsrailin neft ehtiyacının 40%-ni qarşılayır. Bu konfliktin davam etdirilməsi yalnız Ermənistanı müdafiə edən Rusiyaya maraqlıdır".

Qeyd edək ki, Efraim Sneh Ariel Şaron və Ehud Barak hökumətlərində çalışıb. O, İsrailin məşhur siyasətçisi Moşe Snenin oğludur. Bundan az öncə isə İsrailin sabiq xarici işlər naziri, "Bizim evimiz İsraildir" Partiyasının lideri Aviqdor Liberman 4 günlük müharibəni İsrail nəşrinə şərh edərək Bakı ilə həmrəylik nümayiş etdirmişdi: "Mən bu regionda hadisələrin inkişafını diqqətlə izləyirəm və əminəm ki, hər şey ermənilərin təxribatından başlayıb. Münaqişənin növbəti alışması prezident Əliyev ABŞ-da olanda, Barak Obama ilə görüşəndə baş verib.

İsraildən Azərbaycana

dəstək - Ermənistanla dirsək

4 günlük savaştan sonra yəhudi dövlətindən Bakıya dəstək çağırışları artıb; israili general da "Azərbaycanı müdafiə etməliyik" dedi; Türkiyə-İsrail barışıq təcavüzkar ölkə və Rusiya üçün əlavə çəkindirici amil ola bilər...

Dövlət başçısı xaricdə olanda belə qərarlar qəbul olunmur", - deyir o Bakıya dəstək nümayiş etdirmişdi. Jurnalistin "Ehtiyatlanmırsınız ki, münaqişə tərəflərindən birini dəstəkləməyiniz İsraildə bəzi seçici səslerini itirməyinizə gətirə bilər, Ukrayna ilə Rusiya arasında konfliktə israili siyasilər, o cümlədən siz bitərəf qalmaqda çalışmışınız", sualına Liberman belə cavab vermişdi: "Rusiya ilə Ukrayna arasında konfliktə biz mövqə bildirə bilərik, çünki orada hər şey elə də sadə və aydın deyil. Qarabağ məsələsində isə hər şey tamamilə aydındır". Liberman təkə Dağlıq Qarabağ deyil, saxta erməni "soyqırımı" məsələsində də bir neçə dəfə ədalətli, işğalçı Ermənistanı qəzəbləndirən açıqlamalar verib.

Belə bəyanatlar əslində boşuna deyil, Azərbaycanın İsraildə səfirliyi olmasa da, iki ölkə arasında münasibətlər həqiqətən strateji əhəmiyyətlidir. Azərbaycan həmçinin, Türkiyə-İsrail münasibətlərinin tam qaydaya düşməsi üçün ən böyük potensial olan ölkədir və bunu Təl Əvividə də bilir. İstisna deyil ki, Türkiyənin yəhudi dövləti ilə qırılan əlaqələrinin bərpasında bu amil də öz rolunu oynayır.

Yeri gəlmişkən, xatırladaq ki, bu günlərdə London da tərəflər arasında baş tutmuş müzakirələrdə barışıq

sonuncu detalları da razılaşdırılıb. Danışıqlarda Türkiyə tərəfindən XİN müşaviri Firudin Sinirlioğlu, İsrail tərəfdən isə baş nazir Benyamin Netanyahu xüsusi təmsilçisi Yozef Siçenover və Mili Təhlükəsizlik müşaviri Yakob Naqel iştirak ediblər. Məlumatlara görə, iki ölkə arasında münasibətlərin düzəldilməsi üçün tərəflər sonuncu iki əsas bənd üzərində anlaşılırlar. Ehtimal ki, yaxın günlərdə barışıq istiqamətində yekun anlaşmanın şahidi olacağıq.

Regionun iki böyük oyunçusu kimi Türkiyə və İsrailin barışmasından ən çox qazanan tərəflərdən biri təbii ki, Azərbaycan olacaq. Birincisi, ona görə ki, o halda bu, Türkiyənin bölgədəki və dünyadakı gücünə əlavə güc qatacaq, Qarabağ məsələsinə qardaş ölkənin təsir imkanlarını artıracaq, demək, təslimçi sülhü Bakıya qəbul etməklə, Azərbaycana təkəlmək mümkün olmayacaq.

İkinci yandan, Azərbaycan öz hərbi qüdrətini İsrail və Türkiyə hesabına gücləndirmək və təcavüzkar üzərində əzici üstünlüyü təmin etmək üçün daha əlverişli fürsət bulmuş olacaq. Çünki İsrail-Türkiyə yaxınlaşması İsrail-Azərbaycan əməkdaşlığının dərinləşməsi üçün əlavə və münbit zəmin, stimulyaradacaq.

Bundan başqa, Bakı öz üzərində beynəlxalq yəhudi lobbisinin dəstəyini daha güclü hiss edər, Azərbaycan və Türkiyə beynəlxalq erməni lobbisinin fəaliyyətini daha asan neytrallaşdırabilir. Unutmaq olmaz ki, Qarabağ uğrunda mübarizə təkə döyüş meydanında yox, indi həm də informasiya-təbliğat məkanlarında, beynəlxalq birləşmə rəyi uğrunda gedir.

Nəhayət, Türkiyə-İsrail-Azərbaycan geosiyasi üçbucağı sanballı vektor olaraq regionda Rusiya və digər destruktiv güclər qarşısında tarazlayıcı rol oynamaq, böyük bir bölgənin siyasi-iqtisadi taleyinə təsir göstərmək iqtidarındadır. Söhbət həmçinin, Türkiyənin Rusiyadan qaz asılılığının azalması İsrail qazından istifadədən gedir. Ötən il İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu iki ölkə arasında qaz xəttinin inşası ilə bağlı razılıq əldə oluna biləcəyini söyləmiş, bu məqsədlə rəsmi Ankara ilə danışıqlar aparıldığını da vurğulamışdı. Söhbət 10 milyard kubmetr qazdan gedir. Bu isə Türkiyənin Rusiyadan idxal etdiyi 30 milyard kubmetr qazın 1/3 deməkdir.

Təbii ki, iqtisadi-energetik bağların artması siyasi-hərbi sahələrdə də əlaqələrin güclənməsinə gətirəcək - həm də üçtərəfli formatda.

□ **Zahid SƏFƏROĞLU**

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

“Rusiyanın vasitəçiliyi ilə əldə olunan 5 aprel atəşkəs anlaşmasından sonra Qarabağ konfliktini ətrafında maraqlı situasiya yaranıb. Bu situasiyanın əsas özəlliklərindən biri Moskvanın siyasi-diplomatik fəallığının artmasıdır. Hələlik bu fəallığın vaxt udmağa, yoxsa konfliktin həllində pozitiv nəticəyə nail olmağa hesablandığını söyləmək çətin-dir. Forpost Ermənistanında Rusiyaya qarşı özünü göstərən narazılıqlar isə rəsmi İrəvanın danışıqların davamında maraqlı olmadığını göstərir.

Bu arada ABŞ-ın özəl kəşfiyyat araşdırmaları mərkəzi “Stratfor”un Avrasiya regionu üzrə baş analitiki Yevgeni Çauşovski 4 günlük müharibənin dayandırılmasından sonra işğal altındakı Azərbaycan ərazilərində olub. Virtualaz.org xəbər verir ki, əslən Rusiyadan olan Çauşovski hərbi əməliyyatlardan sonra İrəvandan Dağlıq Qarabağa gəlib.

Analistik bu səyahət haqqda təəssüratlarını bölüşərək yazır ki, Ermənistanın Gorus rayonunu keçib Qarabağa yaxınlaşan kimi təzəcə başa çatmış hərbi əməliyyatların əlamətləri hiss olunur. Yol boyu üz Qarabağa tərəf əsgərlərlə dolu “KamAZ” maşınları hərəkət edir. Laçına çatmamış isə xeyli tank və içəri əsgərlərlə dolu hərbi maşınlar yolun kənarında dayanıb.

Yeni müşahidələr və məlumatlar onu təsdiqləyir ki, Ermənistan işğal zonasını öz xoşu ilə fərk etmək istəmir, əksinə, bütün silah arsenalını və canlı qüvvəsini Qarabağa daşıyır. Düşmən Azərbaycanın irimiqyaslı əməliyyatlara start verəcəyindən ehtiyatlandığını açıq etiraf edir. Ermənistan cəbhədə təxribatları davam etdirir, Azərbaycan hərbcisinin meyitini qaytarmaqdan, həmçinin öz meyitlərini geri almaqdan imtina edir. Artıq XİN bununla bağlı beynəlxalq aləmə müraciət edib.

Düşmən ölkə nə etmək istəyir, məqsədli şəkildə gərginlik yaradarkən kimə arxayındır? İrəvan Putinə arxalanıb aprel toqquşmalarının təkrarlanmasına səbəb ola bilərmi? “Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu düşmənin cəbhədə fəallaşmasını “Yeni Müsavat”a şərh edərkən bildirdi ki, Ermənistan odla oynayıb: “Deyəsən, 2 aprel tarixindəki təxribatlarına verilən dərs İrəvana kifayət etmədi. Anlamalıdır ki, döyüş meydanındakı hərbcilərimizin meyitlərini götürməyə imkan verməsələr, Azərbaycan ordusu onları başqa yolla döyüş meydanından çıxara bilər. Bir də anlamırıqlar ki, indi keçmiş dövr deyil ki, İrəvanın nazi ilə oynayaq. Şəhid hərbcilərimiz qısa müddətdə döyüş meydanından çıxarıb dinimizə uyğun dəfn edilməlidir. Məncə, Azərbaycan hakimiyyəti və XİN hər iki tərəfi atəşkəsə razı salan tərəf kimi məsələ ilə bağlı Moskvaya müraciət etməlidir. Deyilməlidir ki, Kreml İrəvana təsir etsin, əks halda, atəşkəsin növbəti dəfə pozulmasına görə bütün məsuliyyət Ermənistan hakimiyyətinin üzərində olacaq. 2-5 aprel tarixlərindəki döyüş Ermənistan hakimiyyətinə və cəmiyyətinə onu təlqin etməli idi ki, onların Rusiyaya arxayınlığı yersizdir. Bəli, Rusiya Ermənistanı qoruyacaq, ancaq Dağlıq Qarabağ və ətrafında məskunlaşan işğalçıları qoruya bilməyəcək”.

Erməni analitik İqor Muradyan isə Lagir.am saytında Ermənistanın məğlub durumunda olduğunu yazıb və Rusiyani ittiham edib. “Rusiya Ermənistanı rüsvayçı məğlubiyyət yaşadı və onu əmr edilən yerdə dayanmağa hazır olan, sözə qulaq asan vassal rolunda təqdim edib. Ermənistan yalnız döyüş meydanında məğlub olmadı. Ermənistanın məğlubiyyəti daha böyükdür və o, növbəti dəfə gülünc əlaltıya çevrildi” - Muradyan, cəbhədə baş verən son hadisələri şərh edərkən yazıb.

Öz növbəsində Rusiyadakı Siyasi Tədqiqatlar İnstitutunun direktoru, Putinin etibarlı şəxslərindən (danışmanlarından) sayılan politoloq Sergey Markov ermənilərin düşdüyü vəziyyətə görə elə onların özlərini günahlandırır. O bildirib ki, cəbhədə son hadisələrdə ilk addımın kim tərəfindən atılması barədə mübahisələr olsa da, Azərbaycan tərəfi daha əmin mövqe nümayiş etdirməlidir: “BMT-nin Azərbaycanın xeyrinə çıxardığı qətnaməsi var, Madrid prinsipləri var. Ona görə də münaqişənin alovlanmasının məsuliyyəti İrəvanın üzərinə düşür”.

Rusiya təhlili qeyd edib ki, Azərbaycan bir neçə məqsədə nail olub: “Danışıqların donu açılıb. Bu çox vacib, strateji addım idi. Azərbaycan öz hərbi gücünü göstərdi. Hərbi texnika baxımından Azərbaycan iki dəfə güclüdür. Həm də əhali tərəfindən böyük dəstək olub, insanlar müharibəyə başlamaq istəklərini bəyan ediblər. Azərbaycanın ərazisi az da olsa, dəyişdi”.

S.Markov danışıqlar masasında olan sənəddən də bəhs edib: “İndi masa üzərində 2011-ci ildə hazırlanan Kazan formulu var. O zaman siyasi iradə olmadığından bu formul həyata keçmədi. Bu formulla müvəqqəti tarixi kompromis nəzərdə tutulur. Plana əsasən əvvəlcə Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonlar qaytarılmalıdır. Onların sayı 7-dir. Neçəsinin qaytarılacağı isə danışıqlarda müzakirə olunacaq. Bu, Azərbaycanın qazancıdır. Ola bilər ki, bölgəyə sülhməramlılar yerləşdirilsin. Ən əsası, Ermənistanın blokadan çıxacaq, iqtisadiyyatı inkişaf edəcək. Növbəti mərhələdə isə Dağlıq Qarabağın statusunun müəyyənləşməsi və qaçqınların geri qaytarılması məsələləri olacaq. Əsas narazılıq bu sahədə olub. Nə zaman referendum olacaq, referendumdə nə qədər qaçqın hara qaytarılacaq. Bu kim məsələlərdə problem yaranmışdı. Ermənistan deyirdi ki, əgər BMT qətnamələrini, Madrid prinsiplərini əsas götürsə, bu o deməkdir ki, referendumun nəticələri əvvəldən müəyyən olub. Mənim proqnozum belədir ki, danışıqlar tezliklə başlanacaq və onlar əvvəlki kimi çox uzanmayacaq. Hansısa prinsiplərdə artıq razılaşmaya nail oluna bilər və qaçqınların qaytarılmasına başlanıla bilər”.

Putinin etibarlı şəxsi daha da irəli gedərək “anladığım qədər, danışıqlar tezliklə başlayacaq və uzun sürməyəcək. İlk qaçqınlar artıq bu il öz tarixi yerlərinə qayıda biləcəklər” - deyib.

Xatırladaq ki, ötən həftə verdiyi açıqlamada Markov ilin sonunadək 5 rayonun boşaldılacağına anonsunu vermişdi. Onun dediklərinin nə dərəcədə mötəbər olduğunu söyləmək çətin-dir. Xüsusilə də erməniləri

Kremlin diplomatik fəallığı üstündəki sirr pərdəsi götürülür

Putinin müşaviri Qarabağ sənədinin detallarını açıq - sensasion gəlişmə

“Danışıqlar tezliklə başlayacaq və uzanmayacaq”, deyən Sergey Markov köçkünlərin həftə bu il öz evlərinə dönə biləcəyinin anonsunu verdi; **azərbaycanlı ekspert:** “Rusiyanın planı hər iki ölkəni əsarətdə saxlamaqdır...”

tan blokadan çıxacaq, iqtisadiyyatı inkişaf edəcək. Növbəti mərhələdə isə Dağlıq Qarabağın statusunun müəyyənləşməsi və qaçqınların geri qaytarılması məsələləri olacaq. Əsas narazılıq bu sahədə olub. Nə zaman referendum olacaq, referendumdə nə qədər qaçqın hara qaytarılacaq. Bu kim məsələlərdə problem yaranmışdı. Ermənistan deyirdi ki, əgər BMT qətnamələrini, Madrid prinsiplərini əsas götürsə, bu o deməkdir ki, referendumun nəticələri əvvəldən müəyyən olub. Mənim proqnozum belədir ki, danışıqlar tezliklə başlanacaq və onlar əvvəlki kimi çox uzanmayacaq. Hansısa prinsiplərdə artıq razılaşmaya nail oluna bilər və qaçqınların qaytarılmasına başlanıla bilər”.

Putinin etibarlı şəxsi daha da irəli gedərək “anladığım qədər, danışıqlar tezliklə başlayacaq və uzun sürməyəcək. İlk qaçqınlar artıq bu il öz tarixi yerlərinə qayıda biləcəklər” - deyib. Xatırladaq ki, ötən həftə verdiyi açıqlamada Markov ilin sonunadək 5 rayonun boşaldılacağına anonsunu vermişdi. Onun dediklərinin nə dərəcədə mötəbər olduğunu söyləmək çətin-dir. Xüsusilə də erməniləri

aşkar müdafiə mövqeyindən çıxış edən Putin hakimiyyətinin başqa danışan dili - Rusiya Dövlət Dumasının vitse-spike-ri Vladimir Jirinovskinin yenə Türkiyə və Azərbaycana qarşı təhdidlərinin fonunda Moskvanın hansısa optimal varianta gedəcəyi az inandırıcı görünür.

Politoloq Arzu Nağıyev düşmənin son davranışlarını qəzetimizə şərh edərkən dedi ki, Ermənistan rəhbərliyi nəyin bahasına olursa-olsun bu məğlubiyyəti kiminsə ayağına yazmağa çalışır: “Silahların keyfiyyəti və ya digər bəhanələr bu məğlubiyyəti az inandırıcı görünür. KTMT-nin, Rusiya başda olmaqla, generalitetinin İrəvana gətirməsinin əsas məqsədi də məhz budur. Daha doğrusu, Rusiya nümayiş etdirməyə çalışır ki, bir yerdə olsalar da, onlar cavabdehlik daşıyırlar. Bütün bu gərginliklərin də səbəbi məhz budur”.

Kremlyönlü politoloq Markovun bəyanatına gəlincə, A.Nağıyev bunları dedi: “Diqqət etsək, görərik ki, onun dedikləri Ermənistanın xarici işlər naziri Nalbəndyanın da fikirləri ilə üst-üstə düşür. Yəni söhbət 7 rayonun qaytarılması, qaçqınların geri dönməsi, Dağlıq

Qarabağın status məsələsi və sülhməramlıların əraziyə gətirilməsindən gedir. Sadəcə olaraq Madrid prinsipləri ilə demək olar ki, eyni olan Kazan sövdələşməsi ortaya qoyulur. Bunu da əsas səbəbi məhz Rusiyanın regionda söz sahibi olmaq iddiasıdır. Kazanda bu sənəd qəbul ediləndə Rusiya Prezidenti Medvedev olub və bu məsələni də ermənilər öz-özünə üçün bir xətt kimi qəbul edirlər ki, bununla müəyyən qədər Rusiyadan yarınsınlar. Markovun belə bəyanat verməsi də Rusiyanın bu münaqişənin həllində əsas oyunçularından biri olduğunu və münaqişənin sülh yolu ilə həllinin məhz müəlliflərindən birinin olmasını göstərməkdir. Ən maraqlı məqam isə məhz son əməliyyatlardan və Azərbaycan tərəfinin güc nümayişindən və Qərbin, əsasən də ABŞ-ın ərazi bütövlüyü ilə bağlı verdiyi bəyanatlardan sonra Ermənistan və Rusiyanın bu addımları atmasıdır. Yəni artıq təcavüzkarı danışıq masasına əyləşdirmək mümkündür və buna bütün dünya ictimaiyyəti, o cümlədən Ermənistanın havadarları da əmin oldular. Məhz bundan sonra danışıqların mümkünlüyü və şərt irəli sürən tərəfin ar-

tiq Azərbaycan olacağı aydın görünür”.

“Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında kövrək atəşkəs mövcuddur. Mən hər zaman Avropa Şurasına 47 üzv dövlətini hər birinin ərazi bütövlüyünə dəstək nümayiş etdirmişəm”. Bunu Parlament Assambleyasının yaz sessiyasının açılışında AŞPA prezidenti Pedro Aqramunt deyib. AŞPA rəhbərliyinin ədalətli mövqə tutduğu bir məqamda ABŞ və Rusiyanın Qarabağla bağlı ortaq hərəkət etdiyi barədə xəbərlər sızmaqdadır. Ancaq hələ ki, beynəlxalq aləmin ədalətinə inanmayanlar azdır.

Politoloq Hikmət Hacızadə hesab edir ki, kağızda olan planlar real planlardan fərqlənir: “Rusiyanın planı hər iki ölkəni əsarətdə saxlamaqdır və Moskva bunun üçün xeyli güc sərf edir. Başqa planlar irəli sürən qüvvələr kağızdan başqa ortaya heç nə qoymaq istəmir”. Hələ ki situasiya tam bəlli olmadığı üçün başlanacaq qarşıda nələrin olacağını proqnozlaşdırmaq çox çətin-dir. Amma bu, bir gerçəkdir ki, erməni ordusuna vurulan son zərbələrin ardınca Azərbaycan diplomatiyası üstün mövqeyə keçib.

Volfoviç, Ərdöğan, Fuximori, Saakasvili

Samir SARI

Uzun illər öncə Rusiyada neofaşizm yeni-yeni dənərməyə başlayanda jurnalistlər qalmaqallı siyasətçi kimi tanınan Vladimir Volfoviç Jirivskidən milliyətini soruşmuşdular. Əslində adamın atasının adının Volf olmasından çıxış edərək bilmək olardı ki, o, rus oğlu deyil, görünür, bunun belə olduğunu onun, özünü bütün dünyaya liberal-demokrat kimi təqdim edən, əslində isə faşistin yekəsi olan Jirinovskinin öz dilindən eşitmək istəmişdilər. O da demişdi ki, anam rusdur, atam isə... hüquqşünasdır.

Əlbəttə, Volfoviç burada diplomatlıq eləmişdi, "atam yəhüdidir" demək əvəzinə elə demişdi və özü barəsində hələ də unudulmayan bir lətifə yaratmışdı. Hərçənd Jirinovskinin atasının rus yox, milliyətcə hüquqşünas olması onun başqa millətləri xor görən ruslardan hər seçkidə 10 milyon səs almasına mane olmur.

Bu günlərdə Türkiyənin prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğan da bənzər situasiya qarşısında qalıb. Kim harda nə yazmışsa, yaxud deyibmişsə, cənab Ərdöğan xitabət kürsüsündəki növbəti çıxışı zamanı (*insaf naminə, cənab hər gün xitabət kürsüsündə olur*) bu məsələyə toxunub və deyib: "Atamdan soruşdum ki, biz türkük, yoxsa laz. Rizəliyə axı, bəziləri türk deyir, bəziləri laz deyir. Atam cavab verdi ki, babamdan soruşmuşdum, demişdi ki, axirətdə Allah bizdən dinimizi, peyğəmbərimizi, imanımızı soruşacaq, milliyətimizi soruşmayacaq".

Göründüyü kimi, çox ağıllı və diplomatik cavabdır. 80 milyona yaxın əhalisi olan dövlətin başçısı mən "türk oğlu türkmən", yaxud "laz oğlu lazam" və ya "anam kürd qızıdır, atam çərkez oğludur" deməməlidir, elə cavab verməlidir ki, hamı onu özünükü bilsin.

İntehası, hansısa bir millətin dominant olduğu ölkələrdə (*Almaniya, Fransa, İngiltərə, Rusiya, Çexiya, Finlandiya və s.*) istər-istəməz böyük vəzifə yiyəsinin etnik mənşəcə kim olmasına fikir verirlər. Amma ABŞ, Belçika, Kanada, Avstraliya kimi hibrid ölkələr də var ki, onlarda dövlətin birinci şəxsinin milli kimliyi önəm daşımır. Elə olmasaydı, keniyalı Hüseyin kişinin oğlu gəlib ABŞ-in prezidenti ola bilərdimi? Olmazdı. Qoymazdılar. Bir müddət əvvəl olsaydı, həm camaat səs verməzdi, həm də "Ku-kluks-klan" təşkilatı gecəylə gələcək senatorun başına bir güllə vurardı ki, yekəlib prezident olmasın.

Bu baxımdan Perunun keçmiş prezidenti Alberto Fuximori çox şanslı adam idi. Yeni o, ən azı 10 il şanslı olub, sonra çarxı çevrilib. 1990-cı ildə Fuximori milliyətcə yapon ola-ola gəlib əhalisinin əksəriyyəti hindu qəbilələrindən ibarət olan Perunun prezidenti seçilib. O sağ olmuşlar düz on il ona deməyiblər ki, sən yaponsan, biz isə yapon deyilik. Amma Fuximori 2000-ci ildə dirəşib seçkiləri saxtalaşdıranda, hakimiyyəti əlində zorla saxlamaq istəyəndə hinduların və o biri aborigen xalqların başı çönüb, deyiblər, bəsdir daha, yaponsan, get Yaponiyaya.

Əslində ölkədə demokratik rejim olanda, qanunun aliliyi qorunanda, seçib-seçilmək məsələsi problem olmayanda kiminsə milliyətinə o qədər də diqqət yetirmirlər. Amma adam gəlib ölkəni xarabazara çevirəndə, altından girib üstündən çıxanda, öz millətinin gicqulu gədələrini gətirib başa çıxaranda, istər-istəməz aborigen etnik çoxluğun nümayəndələri orda-burda qımıldanırlar ki, bə biz adam deyilikmi, biz də gömrükdə işləyə bilmərikmi.

Vaxt olub ki, bizim yaşadığımız ölkədə (SSRİ-də) dövlət başçılarının hansı millətdən olduğuna fikir verməyiblər. Məsələn, gürcü Stalin, yəhudi Kaqanoviç, erməni Mikoyan, meqrel Beriya böyük rus imperiyasını idarə ediblər. Onların vaxtında SSRİ dünyanın ən qüdrətli dövlətlərindən birinə çevrilib. Ancaq sonra ruslar fikirləşiblər ki, öz imperiyamızdırsa, rəhbər də həmişə bizdən olmalıdır. Beləcə, araya pərxaşlıq düşüb.

Belə məsələlərdə hazırda ən əlverişli mühit Ukraynadadır. Ölkənin baş naziri yəhudi Qroysmandır, daxili işlər naziri erməni Avakovdur, ən böyük vilayətinin qubernatoru isə gürcü Saakasvili. Sabah bizim xalqın bir istedadlı oğlu da Kiyev meri olsa, qürur duyacağıq. Amma bir ukraynalı məmur gəlib burda dılıq bir vəzifə tutsa, deyəcəyik, ey İvan, sən hara, bura hara.

Ləğv olunmuş MTN-in Anti-Terror Mərkəzinin(ATM) rəis müavini vəzifəsində çalışmış polkovnik İlqar Əliyevin müəmmalı ölümündən 4 aya yaxın müddət ötür. Bu müddət ərzində İlqar Əliyevin ölüm işi bir neçə dəfə bir prokurorluqdan digərinə ötürülüb. Aldığımız məlumatlara görə, cinayət işinin "son dayanacağı" Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsi olub.

Bu haqda aldığımız məlumatı dəqiqləşdirmək üçün Baş Prokurorluğun mətbuat xidməti ilə əlaqə saxladıq. Xidmət rəhbəri Eldar Sultanov sorğumuza cavab olaraq cinayət işinin Bakı Şəhər Prokurorluğundan alındığını təsdiqlədi: "İlqar Əliyevin intihar etməsi faktı ilə bağlı başlanmış cinayət işi üzrə istintaq hazırda Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində davam etdirilir".

İlqar Əliyev 2015-ci il dekabrın 20-də saxlanıldığı Bakı İstintaq Təcridxanasındakı kamerasında müəmmalı şəkildə dünyasını dəyişib. Onun ipdən asılı vəziyyətdə olan meyitini kamerasında aşkar ediblər. Meyiti Sabunçu Rayon Məhkəmə-Tibb Ekspertizasına aparılıb. Boğazında stranqulisiya şarımı müəyyən olunub. Ekspertlərin ilkin rəyinə görə, İlqar Əliyev boğulmadan dünyasını dəyişib. Onun bədəni üzərində gözlə görünən xəsarət izləri olmayıb. İlk baxışdan "İlqar Əliyev özünü asıb" demək üçün şərtlər var. Üstəlik, İlqar Əliyevin müəmmalı ölümündən 2 gün sonra elə həmin BİT-dəki kameralarda dustaq Manaf Paşayevin də asılı vəziyyətdə olan meyiti aşkar olunub. Yeri gəlmişkən, M.Paşayevin İlqar Əliyevlə eyni kameranı bölüşmələri xəbəri də var. Manaf Paşayevin də meyiti Sabunçu Rayon Məhkəmə-Tibb Ekspertizasında müayinə olunub. Mərhumun meyiti üzərində gözlə görünən hər hansı bir xəsarət aşkar olunmayıb. Onun da İlqar Əliyevlə eyni kamerada boğulması zamanı əmələ gələn boğulmadan dünyasını dəyişdiyi haqda ilkin rəy verilib.

Amma nədənsə, hüquq-mühafizə orqanları 2 gün fərqlə baş vermiş müəmmalı ölüm işlərini ayrı-ayrı instansiyalarda araşdırmağa qərar veriblər. M.Paşayevin ölüm işi Bakı İstintaq Təcridxanasının yerləşdiyi ərazi aidiyyəti üzrə Sabunçu Rayon Prokurorluğunda araşdırılmağa başlanıb. Lakin M.Paşayevdən 2 gün əvvəl meyiti Bakı İstintaq Təcridxanasından çıxan İlqar Əliyevin ölüm işinin araşdırılması Bakı Şəhər Prokurorluğuna həvalə olundu.

Hər iki iş üzrə Cinayət Məcəlləsinin 125-ci - özünü öldürmə həddinə çatdırma maddəsi ilə cinayət işi başlandı.

Belə xəbərlər də var ki, İ.Əliyevin ölüm işi mətbuatda

Həmin müsahibədən sətət: "İlqar Əliyev haqda əvvəllər dediyimiz versiyalar təsdiqlənməkdədir. Qəzetinizə əvvəlki açıqlamamda demişdim ki, İlqar Əliyevin kamerada özünü asması mümkün deyil. Bugünlərdə

olayın təfərrüatlarını üzə çıxarmaq əvəzinə, daha çox ört-basdır olunmasına nail olmağa çalışır".

Cinayət işinin Bakı Şəhər Prokurorluğundan alınaraq Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İ-

MTN polkovnikinin müəmmalı ölümü

"yeni dayanacaqda"

İlqar Əliyevin intiharı ilə bağlı çoxsaylı suallar Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsində araşdırılacaq

"MTN işi" kimi keçən işlə eyni icraatda araşdırılır.

Bu xəbəri Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov təsdiqləməyib. Deyib ki, İ.Əliyevin ölüm işinin "MTN işi" ilə eyni icraatda araşdırılması haqda yayılan məlumatlar doğru deyil: "Həmin cinayət işi Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində ayrıca icraatda istintaq edilir".

"Xural" qəzetinin baş redaktoru, ilyarım BİT-dəki kameralarda saxlanmış Əvəz Zeynallı "Yeni Müsavat"a bir müddət əvvəl verdiyi müsahibəsində İ.Əliyevin intihar etməsini şübhə altına alan faktlar açıqlayıb. Deyib ki, BİT-dəki kameralarda pəncərələr elə bir hündürükdə deyil ki, oradan kimsə özünü asa bilsin. Ə.Zeynallı deyib ki, İlqar Əliyevin ölümündən sonra baş verənlər sanki onun ölümü ilə bağlı qaranlıq məqamlara aydınlıq gətirməyə deyil, əksinə, ölümün ört-basdır olunmasına, "MTN işi"nin ümumilikdə dar çərçivəyə salınmasına xidmət edir.

İstintaq İdarəsinə verilməsinə Əvəz Zeynallının münasibətini öyrəndik. Ə.Zeynallı bildirdi ki, İlqar Əliyevin ölüm işinin daha yüksək instansiyada araşdırılması nəticəyə təsir etməyəcək, iş açılmış cinayət işitək arxivə göndəriləcək: "Məgər Sabunçu Rayon Prokurorluğunda İlqar Əliyevin ölüm işini araşdırmaq qabiliyyətində olan bir müstəntiq yox idi? Əslində iş əvvəldən Bakı Şəhər Prokurorluğuna tapşırılandan məsələ aydın idi".

Ə.Zeynallı bildirib ki, İlqar Əliyevin ölüm işinin üstünün açılacağına inamır: "İlqar Əliyevin həbsdən sonra digər MTN-çilər kimi onun da işini Ağır Cinayətlərə Dair İstintaq İdarəsi araşdırırdı. Onu dindirən müstəntiqlər, bu müstəntiqlərə rəhbərlik edənler indi İlqar Əliyevin ölümünü araşdırırlar. Niyə? Məgər onların başqa işləri yoxdur? Bu işi araşdırmaq üçün alıblarmı?"

Qeyd edək ki, İlqar Əliyev oktyabrın 17-də Eldar Mahmudov vəzifədən qovulandan sonra saxlamışdılar. Ona Cinayət Məcəlləsinin 302.2; 308.2 və 309.1-ci maddələri ilə ittiham elan etmişdilər. Sonradan Səbayel Rayon Məhkəməsinə aparılan İlqar Əliyev barəsində 4 aylıq həbs-qətimkan tadbiri seçilmiş və BİT-ə göndərilmişdi. İlqar Əliyev hazırda BİT-də saxlanılan MTN-in Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin rəisi Akif Çovdarov kimi sabiq nazir E.Mahmudovun qanunsuz göstərişlərini icra edən əsas fiqurlar hesab olunurdular.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Azərbaycanın ən iri super-marketlər şəbəkələrinin rəhbərləri iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayevə müraciət edərək manatın devalvasiyasından və vergi qanunvericiliyində edilmiş dəyişikliklərdən sonra üzlədikləri acınacaqlı vəziyyətdən çıxmaq üçün kömək xahiş ediblər. Müraciətin bir nüsxəsi də sahibkarlar tərəfindən virtualaz.org saytının redaksiyasına təqdim olunub.

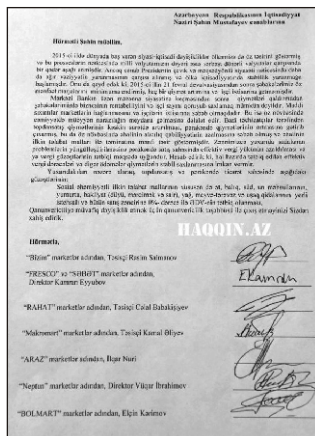
"İri super-marketlər şəbəkələrinin rəhbərləri nazirə müraciət etdi: "Batırıq...!"

İş adamları hökumətdən vergi yükünün azaldılması üçün bəzi güzəştlər xahiş edirlər

Xatırladaq ki, Azərbaycanın ən iri super-market şəbəkələrindən olan "Rahət market" şəbəkəsinin üzleşdiyi vəziyyət barədə mətbuatda məqalə dərc olunub. Orada deyilirdi ki, super-marketlər şəbəkəsinin 28 mağazasından 10-u bağlanıb, yüzlərlə işçi iş yerini itirib. Səbəb isə vergi qanunvericiliyinin sərtləşdirilməsidir.

Müflis olma təhlükəsi qarşısında qalan supermarketlər şəbəkələrinin rəhbərləri bir araya gələrək problemi ictimailəşdiriblər və hökumətdən vergi yükünün azaldılması üçün bəzi güzəştlər xahiş edirlər.

Sahibkarlar iqtisadiyyat nazirinə ünvanladıkları müraciətlərində bildiriblər ki,

2015-ci ilin fevral ayının 21-də baş verən devalvasiyadan sonra qiymət artımı və işçi ixtisarına getmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas super-market şəbəkələrinin mənfəət marjaları minimuma enib. Lakin qiymətləri qaldırmadan şəbəkələrdə rentabelliyyəti və işçi sayını qoruyub saxlamaq mümkün deyil. Maddi sıxıntılar mağazaların bağlanmasına və işçilərin ixtisarına səbəb olub.

Hazırda tətbiq edilən effektiv vergi dərəcələri və digər ödəmələr qiymətlərin stabil saxlanmasına imkan vermir. Üstəlik devalvasiya nəticəsində əhalinin alıcılıq qabiliyyəti aşağı düşüb. Sahibkarlar hesab edir ki, yaranmış vəziyyəti, iqtisadi şərtlərin ağırlaşmasını nəzərə alaraq hökumət tərəfindən satış sahəsində vergi yükünün azaltmaq üçün addımlar atmalıdır.

Sahibkarların müraciətində deyilir ki, sosial əhəmiyyətli gündəlik tələbat mallarının, xüsusən yerli istehsal olan kənd təsərrüfatı məhsullarının, habelə uşaq qida-larının istehsalı və bütün satış zəncirinə ƏDV tətbiqi aradan qaldırılsın. Sahibkarlar

xahiş edir ki, iqtisadiyyat naziri bu problemin həll edilməsi üçün qanunvericilikdə düzəliş təşəbbüsü ilə çıxış etsin.

Müraciəti "Bizim" marketlər şəbəkəsi adından təsisçi Rəsim Salmanov, "FRESKO" və "SƏBƏT" marketləri adından direktor Kamran Eyyubov, "Rahət" marketlər şəbəkəsi adından təsisçi Cəlal Babakişiyev, "Makromart" marketlər şəbəkəsinin təsisçisi Kamal Əliyev, "Araz" marketlər şəbəkəsi adından İlqar Nuri, "Neptun" marketlər şəbəkəsi adından direktor Vüqar İbrahimov, "Bolmart" marketləri adından Elçin Kərimov, "Favorit" marketlər şəbəkəsi adından Aydın Əzizov, "Mega store" və "Sarı" marketləri adından Eşqin İsmaili imzalayıblar.

Ultraliberalaların Qarabağ məsələsi ilə bağlı fikirləri etiraz doğurdu

Elxan Şahinoğlu: "Onların qaldırdığı məsələnin heç bir siyasi, hüquqi, mənəvi əsası yoxdur"

Sosial şəbəkədə bəzi kosmopolit liberallar bildirirlər ki, Qarabağ məsələsində "Azərbaycan Qarabağı işğaldan azad etmək istəyir" kimi ifadələrin işlənməsi münafiqşənin həllinə mənfi təsir göstərir. Ona görə də "Azərbaycan Qarabağı öz yurisdiksiyasına daxil etməyə çalışsın" kimi ifadələrdən istifadə edilməlidir. Belə yanaşmaların müəlliflərinin daha bir fikiri ondan ibarətdir ki, şəhid adı yalnız cihadda canını fəda edənlərə verilir, biz cihad etmərik ki, şəhid adından istifadə edək.

Qeyd edək ki, bu cür fikirlərlə əsasən Avropada yaşayan bəzi azərbaycanlılar çıxış edirlər.

Siyasi sərhəci Elxan Şahinoğlu isə bu fikirləri bildirenlərin yanlış və məntiqsiz fikirlər ortaya qoyduqlarını bildirdi. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanı tərk edib Avropada yaşayan bəzi adamlarla bağlı maraqlı situasiya yaranıb: "Onların bir çoxu ilə mən Bakıda da təmasda olurdum. Burada olanda onlar obyektiv fikirlər söyləyirdilər. Ancaq Azərbaycandan Avropaya köçəndən sonra onların bəziləri radikallaşıb. Halbuki, onlar Azərbaycanda yaşayanda yazılarında radikal deyildilər. Hətta mənə deyirdilər ki, sən niyə sərt tənqidi çıxışlar edirsən. Mənim həmin adamlara indi bir sözümlər var ki, siz Azərbaycanda olanda mənəndən sərt fikirlər işlətməməyi istəyirdiniz, indi Avropaya gedib oradan bizə sərt mövqə ortaya qoymağı istəyirsiniz. Bu cür adamların bir çoxu isə Qarabağ məsələsində heç də yaxşı mövqə ortaya qoymurlar. Mən özüm də liberal görüşlü insanam. Amma söhbət ərazilərimizin işğalı faktına gələndə liberallığı kənara qoyuram, qatı millətçi oluram. Çünki mənim dövlətimin ərazi bütövlüyü Ermənistan tərəfindən pozulub, torpaqlarımız işğal altındadır. Mən görürəm ki, 22 ildir danışıqlar nəticə vermir. Artıq mənəndə bu düşüncə hakimdir ki, biz Ermənistanı torpaqlarımızdan çəkilməyə güc yol ilə məcbur etməliyik. İstər danışıqlarda, istərsə də verilən bəyanat və açıqlamalarda da Azərbaycan ərazisi olan Dağlıq Qarabağın və 7 rayonun Ermənistan tərəfindən işğal olduğu və bu əraziləri işğaldan azad etməyin vacibliyini təkrar-təkrar dilə gətirməliyik. Həmin liberalları qaldırdığı məsələnin heç bir siyasi, hüquqi, mənəvi əsası yoxdur. İşğal faktı ortadadırsa, olduğu kimi də ifadə edilməlidir. Erməni silahlı birləşmələri Azərbaycan torpaqlarından çıxmalıdır. Yalnız bundan sonra münafiqşə həllini tapa bilər".

Politoloq vurğuladı ki, Azərbaycanın humanist mövqeyindən ermənilərin sui-istifadə etdiyi təcrübəsi ortadır: "Ermənistanı dəfələrlə olmuşam, Robert Köçeryanın və Serj Sərkisyanın özündən müsahibələrim olub, neçə il öncə gəldiyim qənaət budur ki, biz Qarabağ məsələsində gücümüzü göstərməliyik. Nə Rusiyaya, nə ABŞ-a baxmalıyıq, ancaq öz gücümüzü göstərməli və bu yolla torpaqlarımızı işğaldan azad etməliyik. İnanın ki, onda Ermənistan özü də bizimlə hesablaşacaq. Güc kimdədirsə haqq da onun tərəfindədir. Ola bilsin hansısa liberallar deyir ki, danışıqlar olmalıdır, danışıqlarda hətta işğal sözünü dilə gətirməməliyik, onlar bilməlidirlər ki, 22 ildir danışıqlar gedir heç bir nəticəyə yoxdur işğal sözünü işlətməməklə də heç bir müsbət nəticə olmayacaq. Torpaqlarımız işğal olunub və bu faktı olduğu kimi səsləndirmək lazımdır".

E.Şahinoğlunun sözlərinə görə, şəhid ifadəsinin işlədilməsinə qarşı çıxmaq isə o qədər absurd fikirdir ki, bu fikir azacıq tənqiddə belə dözümsüzdür: "Biz müsəlman ölkəsiyik. Bizim dinimizdə də var ki, vətən uğrunda döyüşmək və canını fəda etmək ən böyük zirvəyə-şəhidlik zirvəsinə ucalmaqdır. Vətənin bütövlüyü uğrunda savaşılan və canından keçən insan şəhid adlandırılmalıdır. Bunun başqa adı ola bilməz. Lazım olsa hətta biz savaşa Allahu Əkbər şüarı altında da gedə bilərik. Vətən uğrunda savaşı imandandır. Bəzi insanlar tövsiyəm odur ki, hansısa təklif və ya fikir bildirəndə heç olmasa məntiqli olsunlar və haqqında danışıqları məsələdən bilgililə olsunlar. Bilmədikləri, başı çıxmadıqları məsələlərə girişməsinlər".

□ E.SƏYİDAĞA

Gədəbəyin icra başçısı indi də əkin sahəsində bazar açır

Bir qrup sahibkar Ramiz Yediyarovdan baş prokurora və komitə sədrinə şikayət etdilər

Gədəbəy rayonundan bir qrup sahibkar baş prokuror Zakir Qaralova və Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin sədri Kərəm Həsənova müraciət ünvanlayıb. Surəti redaksiyamıza göndərilən müraciətdə deyilir:

"Gədəbəy rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarovun daha bir qanunsuz əməli ilə bağlı sizə müraciət edərək tədbir görməyinizi xahiş edirik. Məlumunuz edirik ki, Yediyarov rayonun Arıxdam kəndinin ərazisində əhaliyə məxsus kənd təsərrüfatı təyinatlı pay torpaqlarının arasında yeni bazar tikdirib. Bizdə olan məlumatla görə, bazanın tikildiyi ərazi pay torpağıdır və bu tikinti üçün müvafiq dövlət orqanlarından icazə alınmayıb".

Sahibkarlar müraciətlərində yazırlar ki, rayonda yeni bazar tikilməsinin əleyhinə deyillər. Amma bazanın rayon mərkəzindən xeyli kənardadır, xüsusi ilə əkin sahələ-

rinin arasında, kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda, qeyri-qanuni tikilməsi yolverilməzdir: "Həmişə məlumundur ki, bazar olan ərazidə məişət tullantıları həddən artıq çox olur. Hətta rəhbərliyi normal işləyən rayonlarda belə bazar ətrafı ərazilərdə zibil-lənmənin qarşısını almaq olmur. Nəzərə alsaq ki, bazar tikilən ərazi çox kütləlidir və Ramiz Yediyarov "kommunal təsərrüfat Şöbəsi-E.H" yeganə yük maşını qızıl şirkətinə hər ay

min manata icarəyə verib, bəri başdan demək olar ki, bazar işə düşəndə bu ərazidə əkin əkən insanlar torpaqdan kartof, taxıl yerinə polietilen torbalar, butulkalar və s. min bir adda zir-zibil yığacaqlar. Bu da olacaq Ramiz Yediyarovun ölkənin aqrar sektoruna daha bir zərbəsi olacaq".

Sahibkarlar müraciətlərində yazırlar ki, R.Yediyarov bu işdə tək deyil: "Ramiz Yediyarov bu qanunsuzluğa, daha dəqiq desək, cinayət əməlinə tək başına yol ver-

mir. Onun himayəçisi var. Belə ki, vergilər naziri Fazil Məmmədov özünün Vəkil adlı yaxın qohumu vasitəsilə bazanın tikintisinə nəzarət edir. Hörmətli Kərəm müəllim, biz bilirik siz bu bazanın həmin ərazidə tikilməsinin əleyhinəsiniz, amma sizin tikintini dayandırmaq səlahiyyətiniz də var və o, səlahiyyəti sizə sizə cənab prezident verib. Həmin səlahiyyətdən istifadə etmək üçün F.Məmmədovdan icazə almağa ehtiyac yoxdur.

Hörmətli Zakir müəllim, biz yuxarıda heç bir araşdırmaya, istintaqa ehtiyacı olmayan, minlərlə insanın gözü qabağında baş verən, hətta demək olar ki, nümayişkarənə şəkildə edilən böyük bir qanunsuz əməldən bəhs etdik. Ramiz Yediyarovun bu əməlinin qarşısını almağı sizdən xahiş edirik. Müraciətə əlavə etdiyimiz fotosəkillər də sübut edir ki, yeni inşa edilən tikili bazar üçün yaramır. Sadəcə insanlar üçün həmin bazara gedib-gəlmək ciddi bir problem olacaq. Sadəcə bu tikili hazırda fəaliyyətdə olan bazanın rayon mərkəzindəki ərazisinin ələ keçirilməsi üçün qurulan oyundur. Və bu oyun böyük qanunsuzluqlarla müşayiət olunur. Sizləri bu qanunsuzluqlara son qoymağa çağırıraq".

□ **E.HÜSEYNOV**
P.S. Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə hazırıq.

İqtisadiyyatdakı azalma müdafiə və hərbi xərclərə təsir edə bilərmə?

Ekspertlərin fakta münasibəti fərqlidir, çünki...

Azərbaycan iqtisadiyyatı bu ilin 1-cü rübündə 3,5 faiz kiçilib. Bu barədə iqtisadçı-ekspert Qubad İbadoğlu bildirib. Onun sözlərinə görə, iqtisadi tənəzzül dərinləşir, hökumət isə yalnız neftin bahalaşması üçün "dua" edir.

Onun sözlərinə görə, inflyasiyanın cıvıqlanmasına çalışan Mərkəzi Bank hazırkı siyasəti ilə alıcılıq qabiliyyətini və işgüzar fəallığı aşağı salıb. Ekspertin qənaətinə, hətta neftin qiyməti əvvəlki səviyyədə qərarlaşsa belə, hazırkı hökumət Azərbaycan iqtisadiyyatını tənəzzüldən çıxara bilməyəcək: "Çünki ölkədə qiymətlə yanaşı hasilat da düşür, istehsal xərcləri isə artır, islahatlar da aparılmır".

Ekspertlər musavat.com-a açıqlamalarında iqtisadiyyatın kiçilməsinin ölkənin hərbi və müdafiə xərclərinə təsiri ilə bağlı proqnozlarını açıqlayıblar. **Deputat Vahid Əhmədovun** sözlərinə görə, iqtisadiyyatda baş verən azalmanın hərbi və müdafiə xərclərinə təsiri olmayacaq: "Düşünürəm ki, təsiri olan deyil. Çünki mümkün mütləq strategiyada müdafiə xərclərinin artırılması nəzərdə tutulur. İqtisadiyyatda müəyyən qədər azalma olsa da, müdafiə xərclərinə toxunulmamalıdır. Biz sosial müdafiə xərclərinə, o cümlədən müdafiə xərclərinə ümumiyyətlə toxunmuruz. Azərbaycan müharibə aparıb bir dövlətdir. Ermənistan Azərbaycanın torpağını işğal edib. Torpaqlar azad edilənə qədər Azərbaycan müdafiə xərclərini həmişə artıracaq. Beynəlxalq təşkilatlar bu münasibətdə, Dağlıq Qarabağ problemi birtərəfli yanaşır. Amma məqsədimiz ondan ibarətdir ki, müdafiə xərcləri artırılacaq, ordumuz müasir texnologiya və müasir silahlarla təmin edilsin".

Ekspert Natiq Cəfəri isə qeyd edib ki, büdcə xərcləmələrində hələ ki, azalmaya gedilməyib və müdafiə xərcləri nəzərdə tutulduğu qaydada yerinə yetirilir: "Sadəcə, ÜDM-in azalması tempi getdikcə daha sürətli olsa, yeni iqtisadiyyatımız getdikdə daha sərt şəkildə azalmağa başlasa, ən azı, gələn il üçün artıq büdcə xərcləmələrində bütün xərc maddələrinə göz gəzdirmək lazım olacaq. Təkcə müdafiə xərclərinin yox, digər xərclərin də azaldılması ehtimalı artacaq. Amma fevral ayına dəqiqləşdirilmiş və 2016-cı ilin üçün nəzərdə tutulan büdcə parametrləri təsdiq olunub. Hələ ki onun dəyişdirilməsi ilə bağlı heç bir iş görülmür. Və nəzərdə tutulmuş qaydada xərclər həyata keçirilir. Nəticədə ümumi qaydada xərclər həyata keçiriləcək. Amma dediyim kimi, iqtisadiyyat sürətlə daralır, gözləntilərdən daha artıq sürətlə daralır. Ümumi daxili məhsul 3,5 faiz azalıb. Bu, davamlı şəkildə olsa və iqtisadi aktivliyi çox ciddi şəkildə təsir göstərsə, gələn il artıq hökumət bütün xərcləmələri azaltmağa məcbur qalacaq. O cümlədən müdafiə xərclərinə korrekte etməyi düşünə bilər".

□ RÖYA

Neft hasilatı ilə bağlı Doha görüşü nəticəsiz başa çatıb. Görüşdə heç bir razılıq əldə olunmayıb. Neft hasilatının dondurulmasına dair layihəni müzakirə etmək üçün neft ixracçı üzvlərinə liderlərinin görüşü məhz gözlənilmədiyi kimi, razılıq əldə olunmadan başa çatıb. Qətdə saatlarla aparılan danışıqların sonunda ölkənin enerji naziri Məhəmməd bin Saleh al-Sada deyib ki, neft istehsal edən ölkələrin "əlavə vaxt ehtiyacı var". Danışıqlarda OPEC-ə daxil olan ölkələrin əksəriyyəti, həmçinin Rusiya da daxil olmaqla, neft ixrac edən digər ölkələr, iştirak edib. Onlar neft hasilatını donduraraq son 18 ay ərzində xam neftin qiymətinin aşağı düşməsinin qarşısını almağa kömək etmək üçün razılıq əldə etmək istəyirdilər. "Son qərar bu oldu ki, biz OPEC üzvü və qeyri-üzv ölkələri arasında məsləhətləşmələr aparmaq üçün əlavə vaxt ehtiyac duyuruq", - Sada deyib.

ABŞ və Londonda xam neftin qiyməti 5 faizdən çox aşağı düşəndən sonra Asiya ticarət bazarında neftin qiyməti kəskin enməyə başlayıb. Bildirilir ki, İran və Səudiyyə Ərəbistanı arasındakı gərginlik səbəbindən bazar günü baş tutan danışıqlar çətin keçib. Dünyanın ən böyük neft ixracatçısı olan Səudiyyə Ərəbistanı məsələnin həlli yolunu İran da daxil olmaqla bütün OPEC üzvlərinin neft hasilatını dondurmaqda gördüyünü açıqlayıb. Rəsmi Tehran deyib ki, bu ilin əvvəlində beynəlxalq sanksiyalar qaldırıldıqdan sonra bazar-

da öz yerini bərpa etmək üçün neftin hasilatını artırmağa davam edəcək. "Biz hər hansı razılaşmaya imza atmağa hazırlaşmadığımızı və neft hasilatının dondurulması layihəsinin bir hissəsi olmadığını görə danışıqlara nümayəndə göndərməyə ehtiyac görmədik", - İran hakimiyyəti bildirib. Görüşdən sonra cənab Sada jurnalistlərə açıqlama verib: "Biz, əlbəttə, onların (İranın) mövqeyinə hörmətlə yanaşırıq. Hasilatın dondurulması yalnız o vaxt effektiv ola bilər ki, İran kimi OPEC üzvləri, o cümlədən digər üzv olmayan ölkələr

Nəticəsiz qalan neft görüşü - daha kəskin azalmalara hazırlıq...

Ekspertlər bildirirlər ki, neft ölkələri sözün həqiqi mənasında bu sektoru unutmalıdırlar...

də bu dondurulma layihəsinə daxil olsun". Rusiyanın neft naziri Aleksandr Novak deyib ki, rəsmi Moskvanın qapıları hasilatın dondurulması ilə bağlı beynəlxalq danışıqlara açıqdır. Buna baxmayaraq, Reuters xəbər agentliyi yazır ki, cənab Novak Qətərə müzakirə etməyə deyil, razılaşmanı imzalamaq üçün getdiyinə görə görüşün nəticəsiz qalmasından təəssüfləndiyini deyib. OPEC-in növbəti görüşü iyun ayında olacaq.

Yerli ekspertlər musavat.com-a Doha görüşünün nəticələrini və neft qiymətləri ilə bağlı proqnozlarını açıqlayıblar. **Ekspert Vüqar Bayramov** bildirib ki, ilkin məlumatlara görə, razılığın əldə edilməməsi Səudiyyə Ərəbistanının anlaşmanı blok etməsi ilə bağlıdır: "Səudiyyə Ərəbistanı bunu məhz İranın danışıqlara qatılmaq istəməməsi ilə əlaqələndirib. Məhz İranın hasilatın azaldılması ilə bağlı qərarı dəstəkləməməsindən Səudiyyə də anlaşmanın imzalanmasını blok edib. Artıq bazar Doha görüşünün nəticələrinə reaksiya verir. Bazarda qiymətlərin azalması müşahidə edilməkdədir. Neftin dünya bazarında qiyməti bazarda artıq beş faizə yaxın aşağı düşüb. İyun ayı üçün bağlanan neft kontraktlarında qiymətlərin azalması müşahidə edilməkdədir".

Ekspertin sözlərinə görə, qiymətlərin azalması davam edəcək: "Çünki Doha görüşündə razılıq gəlinmədi. Tərəflərin razılığa gəlmək imkanları məhdudd səviyyədə idi. Tərəflər İranın iştirakı olmadan razılığa gəlməyə hazır deyildilər belə, bazarada ciddi təsir göstərməyəcəkdi. Bu, bazarda qiymətlərin kəskin artmasına da səbəb olmayacaqdı. Qiymətlərin stabilləşməsi müşahidə edilə bilirdi ki, razılığın əldə edilməməsi həmin ümidləri də praktik olaraq dəfn etdi. Bu, o deməkdir ki, artıq neft bumu dövrü başa çatdı. Yaxın vaxtlarda neftin dünya bazarında qiymətinin kəskin artacağı ilə bağlı gözləntilər praktik olaraq real deyil. Yeni qiymətlərin kəskin artacağı gözlənilmir. Əksinə, əgər neft istehsalçısı ölkələr arasında anlaşılmaqlıqlar davam edərsə, bu, qiymətlərin kəskin azalmasına gətirib çıxara bilər. Tərəflər qiymət azalmasının qarşısını almaq üçün razılıq əldə etməyə çalışırlar. Azalan gəlirlərini müəyyən qədər optimallaşdırmağa

çalışırlar. Bu da razılıq əldə edilməsinə imkan vermir. Ona görə də təəssüf ki, razılığın əldə edilməməsi birmənalı şəkildə indiki bazara təsir göstərir".

Ekspertin sözlərinə görə, qiymət azalmaları var və davam edəcək. Bu isə o deməkdir ki, neft olan Azərbaycan da daha kəskin azalmalara hazır olmalıdır: "Praktik olaraq Doha görüşü neft ölkələri üçün genişmiqyaslı islahatların aparılması ilə bağlı bir mesajdır. Ölkəmizdə iqtisadi islahatlar paketinin yenidən hazırlanması və geniş miqyasda iqtisadi islahatların aparılmasına ehtiyac var. Genişmiqyaslı iqtisadi islahatların aparılmaqla neftin dünya bazarında qiymətinin azalmasından dəyən ziyanı kompensasiya etmək mümkündür. Ona görə də artıq Doha görüşündən sonrakı dövrdə neftin dünya bazarında qiyməti birbaşa iqtisadi islahatların səviyyəsindən asılı olacaq. Ona görə də artıq hər şey qeyri-neft sektorunda aparılan islahatlardan asılıdır. O deməkdir ki, neft ölkələri sözün həqiqi mənasında neft sektorunu unutmalıdırlar".

Ekspert Natiq Cəfəri isə musavat.com-a açıqlamasında vurğulayıb ki, Doha görüşünün belə nəticə verməsi ehtimalı çox yüksək idi: "Əslində burada toplaşan ölkələrin hərəsinin öz marağı, öz bazar payı var. İlk növbədə bu haqda düşünülür. Ona görə də anlaşmanın olması ehti-

malı çox aşağı idi. Sadəcə, Rusiya tərəfdən dünyada böyük bir informasiya təbliğatı aparılırdı. Son həftələrdə neftin qiymətinin 40 dollar keçməsi məhz bu sözlü müdaxilələrin nəticəsi idi. Sözlü müdaxilələr olurdu ki, anlaşma haqqında bir ajiotaj yansıması təbii ki, neft bazarında ciddi neqativ təsir edəcək, bu, qaçılmazdır. Artıq neftin qiymətində təqribən beş faizə yaxın enmə müşahidə olunub. Bu, daha da arta bilər. Bu görüş həm də bir onu sübut etdi ki, artıq OPEC-in neft bazarında həlledici söz sşibi olması dövrü tamamilə bitdi və arxada qaldı. Çünki OPEC-in nəzarət mexanizmləri olmadığından, hətta qərarlar qəbul etməsələr belə, onlara nəzarət etmək, yerinə yetirmək, nəzarətdə saxlamaq imkanları məhduddur. Ona görə də OPEC-in gələcəkdə neft bazarında əvvəlki illərdə olduğu hegemon rolunu bitəcək. Bununla da paralel OPEC-dən kənar ölkələrin, o cümlədən ABŞ kimi dünyada üçüncü neft hasil edən ölkənin getdikcə daha çox bu bazarda nüfuz sahibi olduğunu şahidi olacağıq. Bu da onu deməyə əsas verir ki, bütün ölkələr indiki dövrdə hasilatını artıraraq payını qorumağa və bazar payını artırmağa çalışır. Belə bir şəraitdə neftin qiymətlərinin kəskin şəkildə ucuzlaşması və yaxud uzun zaman aşağı səviyyələrdə qal-

ması ehtimalı çox yüksəkdir. Ehtimalıma görə, hələ uzun həftələr, azından yay aylarına qədər neftin qiymətinin 30-40 dollar arasında olan koridorda dəyişməsinin şahidi olacağıq. Növbəti OPEC toplantısına qədər bu koridorda neftin qiymətinin enməsi və qalxmasını görcəyik".

Ekspert İlham Şaban isə bildirib ki, neft qiymətlərinin çox ucuzlaşmasına inanmır: "Bu gün Brent markalı neftin ən aşağı qiyməti 40,16 dollar olub. Hazırda isə 41,13-dür. Reallıq onu göstərir ki, Doha görüşü ərəfəsində neftin 45-ə qədər artması "bazarın qızdırılması" effekti idi. Hazırda neftin köpüyü bazardan yığılır və real qiyməti bərqərar olur. Bu da 40 dollar ətrafında olan bir göstəricidir. Neftin yarıvardakı kimi 30 dollara qədər ucuzlaşmasına inanmıram. Bunun iki obyektiv səbəbi var: birincisi, dünyada neft hasilatı Doha görüşünün nəticələrini gözləmədən azalmağa başlayıb, istər OPEC ölkələri üzrə olsun, istərsə də qeyri-OPEC ölkələri üzrə. İkincisi, baxmayaraq ki, İran neft ixracatını artırmaqla bağlı bəyanatlar yayır, əslində həmin neftin həcmində tərkibində kifayət qədər kondensat həcmi var ki, əvvəllər də bazara çıxarıldı, ancaq adı "döftərə" qeyd olunmurdu. Yeni İranın dünya bazara təsir edəcək imkanları əslində şübhəlidir".

□ RÖYA RƏFİYEVA

Bir neçə gün əvvəl Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlı boşanmalara səbəb olan amillərdən danışdı. O tez dağılan ailələr sırasında sosial şəbəkə vasitəsilə tanış olub evlənən cütlüklərində olduğunu bildirdi.

Danılmaz faktdır ki, sosial şəbəkədə tanışlıq cəmiyyətdə birmənalı qarşılıq deyildir. Hətta sosial şəbəkədə tanış olub ailə həyatı quranların ailə təməlinin möhkəm olacağına inanmayanlar kifayət qədərdir. Məhz bu yanaşmaya görə də bir sıra gənclər öz ailələrindən, yaxınlarından sevdiyi insanla sosial şəbəkədə tanış olduqlarını gizlədir. Çünki tənqid atəşinə tutulacaqlarını bilirlər. Hətta bir sıra rayonlarda, kəndlərdə sosial şəbəkədə olan qıza və ya şəkillərini paylaşan şəxslərə pis insan damğası vururlar və qəbul edə bilmirlər.

Lakin bununla belə, Azərbaycanca sosial şəbəkələrdə tanış olub ailə quran, xoşbəxt olan cütlüklər yetərincədir. Məsələn, **teleparıcı, müğənni Murad Arif** kimi. Murad Arif sosial şəbəkədə tanış olduğu xanımla ailə qurub və örnək sayılacaq bir ailəyə sahibdir. Ona görə də bu məsələ ilə bağlı onun da fikirlərini aldıq.

O, "Yeni Müsavat"a açıqlamasında sosial şəbəkənin ailələrin möhkəmlənməsində və ya zəifləməsində heç bir rol oynamadığını dedi: "Söhbət tanışlıqdan gedirsə, insan kinoteatrda, əmisi qızının toyunda, orta məktəbdə tanış olduğu kimi, facebookda da tanış ola bilər. Sosial şəbəkə yalnız tanışlıq şəraiti ya-

Sosial şəbəkədə tanış olub ailə qurmaq niyə birmənalı qarşılıq deyildir?

Murad Arif: "Sosial şəbəkələr ailənin nə möhkəmliyini, nə də zəifliyini təmin edən faktordur"

Dəyanət Rzayev: "Bəzi bölgələrdə keçmişlə gələcəyin mübarizəsi gedir"

radır. İstədim bunu bütün deputatlar, ziyalılar, efirə çıxan müğənnilər birdəfəlik anlasınlar: sosial şəbəkə heç kimin ailəsinin nə möhkəmliyini, nə də zəifliyini təmin edən faktordur. Sosial şəbəkə adi bir teatr, supermarket kimi bir şeydir. Yeni adi tanışlığın şəraitini yaradır. İnsanın ailə təməlinin möhkəm və ya zəif olmağı iki nəfərin şəxsi keyfiyyətlərinə bağlı bir şeydir. Mən bu cür fikirlərə çox üzülürəm. Sosial şəbəkədə ziyalı insanlar, millət vəkilləri oturur. Sosial şəbəkə bir ünsiyyət vasitəsidir. Bu heç kimin ailəsinin dağılmasına, nə də ki, qurulmasına səbəb ola bilməz".

Psixoloq Dəyanət Rzayev isə sosial şəbəkə anlayışına insanların hələ ki tam öyrəşmə bilmədiyini dedi: "Bəzən deyirlər ki, sosial şəbəkədə tanış olanların sonu faciə ilə nəticələnir. Ancaq qeyri-sosial şəbəkədə də tanış olub evlənenlərin sonunun faciə ilə bitənləri var. Buna görə də sosial şəbəkələri günahlandırmaq lazım deyil. Sovet vaxtı inkişaf var idi. Nadir hallarda oğlan qızın üzünü toy günü görürdü. Amma sovet dağılıqdan sonra bir sıra bölgələrdə sanki keçmiş qayıdırdı. Sosial şəbəkə anlayışına insanlar hələ ki, öyrəşməyiblər. Hazırda cəmiyyətdə əgər

qız sosial şəbəkədədirsə, pis qızıdır kimi düşüncələr var. Halbuki, insanların sosial şəbəkədə olması, hətta burada kiminlə tanış olması normal bir şeydir. Məsələn, əvvəllər yolda tanış ola bilərdi, indi sosial şəbəkədə tanış olurlar. Bu o demək deyil ki, sosial şəbəkədə tanış olanların münasibəti pis olmalı və sonu faciə ilə bit-

məlidir. Amma təbii ki, insanlar evlənməmişdən əvvəl bir-birlərini tanımalıdırlar. Əvvəllər bu normal idi ki, qohum-əqrəbə düzüb qoşurdu, qız ərə gedirdi və oğlanın üzünü yalnız toy günü görürdü. Amma indi informasiya bolluğudur və insanlar bunu qəbul etmirlər. Münasibətlərdə əvvəllər kişi həyat yoldaşını vuranda deyirdilər ki,

dözməlisən. Ancaq indi anlayışlar dəyişib və qadın bunu qəbul etmir. Buna görə də mentalitet zamanla dəyişə bilər. Təəssüflər olsun ki, cəmiyyətimizdə sosial şəbəkədə tanış olanlara, xüsusən də qızlara normal baxmırlar. Oğlana hər şey ola bilər, amma qıza yox. Buda mentalitetdən irəli gəlir".

Psixoloq bəzi bölgələrdə keçmişlə gələcəyin mübarizəsinin getdiyini dedi: "Qadınlara kriminal münasibət hələ də var. Avropa ölkələrində qızla oğlan sosial şəbəkədə tanış olub evlənirsə, sevgili olursa, buna pis baxmırlar. Bizdə qız və oğlan sosial şəbəkədə tanış olub, ailə qurub xoşbəxt olmasına baxmayaraq kənardan yənə də "bunlardan nə ailə çıxar, sosial şəbəkədə tanış olublar" kimi fikirlər səsləndirilir. Cəmiyyətin özü bu cür şeylərə adekvat deyil. Belə də olur ki, sosial şəbəkədə tanış olub ailə qururlar və hansısa konflikt yaranan zaman qohum-əqrəbə deyir ki, sosial şəbəkədə tanış olduğun qız bundan artıq olmaz ki və sairə. Təbii ki, bu da müəyyən qədər konflikt yaradır. Əgər iki insan bir-birini sosial şəbəkədə tapıb sevilərsə, bunu ailələrindən gizlədirlər. Çünki düşüncələr ki, söz-söhbət olacaq və buna yaxşı baxmayacaqlar. Ona görə də başqa yerdə, tutaq ki, küçədə tanış olduqlarını deyirlər".

□ **Günəli MANAFI**

Rayonlarda yağış ciddi fəsadlar törədib

"Sel sularından faydalanmaq da olar, fəsadları ilə üz-üzə qalmaq da"

İki gündür ölkəmizin şimal və cənubuna yağan güclü yağış Quba və Lerik rayonlarında ciddi fəsadlar törədib.

Musavat.com-un məlumatına görə, Lerikdə intensiv yağın yağış dağ çaylarının məcradan çıxmasına və güclü daşqınlara səbəb olub. Sakinlərin sözlərinə görə, ani gələn sel suları əkin sahələrini məhv edib, xeyli sayda xırda və iri buynuzlu mal qarandı, ev quşlarını aparıb. Daha çox əkin sahələrinə təsir edib və sahələrdə qarşısına keçən hər şeyi yuyub aparıb. Məlumatla görə, bu, Lerikdə son 10 il ərzində yağın ən güclü yağış olub. Rayonun yuxarı dağ kəndlərində onlarla piyada və avtomobil körpüsü sel sularına davam gətirməyərək dağılıb. Çayın məcrasına yaxın ərazidə yerləşən istirahət obyektlərinin əksəriyyəti seldən ziyan çəkib. Körpülər dağılıb, kottecləri su aparıb. Lerik rayon FHK-dan bildiriblər ki, intensiv yağışların səbəb olduğu selin yaratdığı fəsadların miqyası və sakinlərə dəyən zərər aparılan araşdırmalardan sonra belli olacaq.

ANS TV-nin məlumatına görə, Qubada da yağış, çayların suyunun artmasına səbəb olub. Dağlardan gələn güclü sel və ərazidə müşahidə olunan intensiv leysan yağışları Cağacağ çayında suyun səviyyəsinin artmasına səbəb olub.

Lerik

Quba

"Çayda suyun səviyyəsinin artması yolun dağılmasına və bir qədər yuxarıda yerləşən kəndlərin - yuxarı Xanəgah, Zıxır, Girdah kəndlərinin rayon mərkəzi ilə əlaqəsinin tamamilə kəsilməsinə səbəb olub.

Quba icra başçısının əmri ilə əraziyə texnika göndərdiyi deyil-

sə də, hələ ki ərazidə heç bir texnika görünür. Rayon Fövqəladə Hallar Komissiyasından isə selin vurduğu fəsadın tezliklə aradan qaldırılacağı bildirilib, - deyər kəndin müxbiri məlumat verib.

"Yeni Müsavat"a danışan **Milli Ekoloji Proqnozlaşdırma Mərkəzinin rəhbəri Telman Zey-**

nalov bildirib ki, yağış sularından zamanında faydalansa, sonradan problem yaşanmaz:

"Yaz aylarında daşqın da ola bilər, sel də baş verər. Bu il qış Bakıda sərt keçməyə də, bölgələrdə lazım olan səviyyədə oldu. Sadəcə olaraq icra strukturları, yerli bələdiyyələr bu kimi hallara hazır olmalıdırlar. Yayda deyəcəklər ki, quraqlıq oldu və kənd təsərrüfatı məhsullarını yığa bilmədik. Halbuki hazırda bu kimi yağış sularını yığıb, yay vaxtı istifadə etmək lazımdır. Sel sularından faydalanmaq da olar, fəsadları ilə üz-üzə qalmaq da. Qış aylarında yağın yağışları anbarlaşdırmaq lazımdır. Hazırda bütün dünyada quraqlıq müşahidə olunur. Hesablamalara görə, Azərbaycanda da 2030-cu ildə içməli su qıtlığı olacaq. Sovet dövründə kiçik su anbarları tikirdilər ki, quraqlıq dövründə ondan istifadə etsinlər. İndi isə bu kimi anbarlarda balıq yetişdirirlər. Kimlərsə balıq yetişdirirlər deyər, bütün millət kənd təsərrüfatı məhsullarından faydalana bilmir. Əgər kiçik su anbarları bərpa olunarsa nə su qıtlığı yaranar, nə də bu cür daşqınlar müşahidə olunar".

Ekspert bildirib ki, bu daşqınlar torpaqların eroziyası, sürüşmələrin artmasına səbəb olacaq: "Ancaq bunun qarşısını almaq lazımdır. Daşqının yaranmasına imkan vermək lazım deyil. Müvafiq arxlar çəkilib, həmin

sular su anbarlarına yönləndirilməlidir. Hazırda su anbarlarının yaradılması ilə məşğul olunur. Ölkədə 70-ə yaxın bu cür anbarın tikilməsi üçün sərəmayələr ayrılır. Lakin diqqətə arın rayonlarına yönəltmək lazımdır. Bu ra-

yonlarda yay aylarında su çatışmazlığı müşahidə olunur. Orada yay zamanı həm içməli, həm də suvarma baxımından su qıtlığı yaranır. Bax, bunun qarşısını alacaq tədbirlər görülməlidir".

□ **Əli RAIS**

"Maddi imkanları aşağı olanların tibbi sığorta haqlarını dövlət ödəyəcək"

"Maddi imkanları aşağı olan insanların tibbi sığortası dövlət tərəfindən maliyyələşdiriləcək, yüksək olan insanlar isə tibbi sığorta haqlarının böyük hissəsini özləri ödəyəcəklər. Beləliklə, səhiyyə sistemi üçün vacib sayılan əlavə resursların cəlb olunması təmin ediləcək".

APA-nın xəbərinə görə, bunu **baş nazirin müavini Əli Əhmədov** Nazirlər Kabineti yanında İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin işi ilə tanış olarkən deyib. O bildirib ki, Dövlət Agentliyində işə əsasən gənclər cəlb olunub.

Baş nazirin müavini əlavə edib ki, Dövlət Agentliyinin strukturu hələ tam formalaşmayıb: "Növbəti mərhələdə paralel olaraq Azərbaycanda icbari tibbi sığorta sisteminin tətbiqinə dair çox ciddi işlər aparılacaq. Bu sahədə xeyli iş görülüb. Demək olar ki, müəyyən konsepsiya hazırlanıb və bunun üzərində iş gedir. Digər tərəfdən, dünya ölkələrinin təcrübəsi öyrənilir və Azərbaycanda hansı modelin tətbiq edilməsi məsələsini aydınlaşdırmaq üçün beynəlxalq ekspertlər ölkəyə dəvət edilib. Əhaliyə keyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsi bu kontekstdə mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İcbari tibbi sığortanın tətbiqi nəticəsində əhaliyə göstərilən səhiyyə xidmətinin keyfiyyəti əhəmiyyətli dərəcədə artacaq".

Ə.Əhmədov qeyd edib ki, gələn ildən Azərbaycanda mərhələli şəkildə icbari tibbi sığortanın tətbiq olunması üçün bu il hazırlıq işləri görülməlidir.

Qardaş üçüncü dəfə ərə getmək istəyən bacısını öldürdü

Bakıda qətl törədilib. Nizami Rayon Prokurorluğundan APA-ya verilən məlumata görə, rayon ərazisində məskunlaşan məcburi köçkün, 1977-ci il təvəllüdü Elşad Davidov bacısı, 1982-ci il təvəllüdü Turanə Davidovanı yaşadığı evdə bıçaqlayıb. Nəticədə xəstəxanaya çatdırılan qadın orada dünyasını dəyişib.

Hadisəni törədən E. Davidov saxlanılıb.

Faktla bağlı Nizami rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq gedir.

Qətl hadisəsi ilə bağlı bəzi detallar üzə çıxıb. Musavat.com-un məlumatına görə, qardaşı tərəfindən qətlə yetirilən 34 yaşlı Davidova Turanə Anatoli qızının qardaşı ilə münəqişəsi yaranıb. Münəqişəyə Turanə Davidovanın ərə getmək istəməsi səbəb olub.

Belə ki, Turanə Davidova indiyədək iki dəfə ərədə olub. Onun ikinci həyat yoldaşı keçən ilin yanvarında intihar edib. Bundan sonra qadın 3 övladı ilə birlikdə Naxçıvanski küçəsindəki kirayədə yaşayıb. Bir müddət əvvəl Turanə Davidova

bir kişi ilə tanış olub və onlar bir evdə yaşamağa başlayıb. Turanə Davidovanın bundan narazı qalan 39 yaşlı qardaşı Elşad dünən onun kirayədə qaldığı evə gəlib. Həmin vaxt qadının nikahsız yaşadığı sevgilisi də evdə olub. Elşad ondan evi tərk etməsini istəyib və bacısı ilə söhbətinin olduğunu bildirib. Qardaş və bacı arasında mübahisə davaya çevrilib. Elşad bacısını döş qəfəsindən bıçaqlayıb. Ağır vəziyyətdə xəstəxanaya yerləşdirilən qadının həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Elşad Davidov ilkin ifadəsində bacısının keçirdiyi həyat tərzini və münəqişənin də bu zaman yaranmış olduğunu deyib.

Araşdırmalar davam etdirilir.

Qeyd edək ki, Davidovlar əslən Ağdam rayonundandır və Bakıda məcburi köçkün kimi məskunlaşıblar.

İş adamını qətlə yetirən radikallar məhkəməni saymır

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində ötən il noyabrın 24-də Qəbələ şəhər sakini Vahid Vahabovu qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən 17 nəfərlik dəstənin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam edib.

Trend-in məlumatına görə, hakim Zeynal Ağayevnin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hakimlər zala daxil olan zaman təqsirləndirilənlər hakimə etirazlarını bildiriblər. Onlar Allahın hökmündən başqa heç kəsə tabe olmadıqlarını deyib: "Bizi özünüzmə məcburən asılı edə bilməzsiniz, bunu bacarmayacağıq. Biz yalnız Allahın quluyuq. Siz kimsiniz ki?"

Prosesdə şahid qismində Xətai rayon ərazisində mühafizəçi çalışmış Bürhan Hacıyev ifadə verib.

O ifadəsində bildirib ki, çalışdığı obyektin kənarında mağazaya basqın olub: "Şüşəni sındırmişdılar, mən gördüm, hüquq-mühafizə orqanlarına məlumat verdim. Mağazanın sahibi tanış idi, zəng eləyib çağırırdım. İstintaqa verdiyim ifadəni təsdiqləyirəm".

Bundan sonra hal şahidi qismində Sərdar Quliyev ifadəsində təqsirləndirilənlərin evində axtarış aparılan zaman orada olduğunu, çox sayda silah-sursat aşkarlandığını deyib.

Prosesdə Sumqayıt Polis İdarəsinin əməkdaşları Xankərim Həşimov və Sahib Gülmirzəyev ifadələrində təqsirləndirilən şəxslərin evlərində axtarış apardıqlarını deyiblər: "Məhkəmənin qərarı ilə evlərində axtarış aparılmıydı. Axtarış apardıq. Çox sayda silah-sursat, dini kitablar aşkarladıq. Bunların hamısını protokollaşdırdıq. Hal şahidləri və təqsirləndirilənlərin ailə üzvləri də şahid oldular".

Proses aprelin 25-də davam edəcək.

Bakıda 22 yaşlı gəncin müəmmalı ölümü: qətl, yoxsa suda boğulma?

Sənbə günü axşam saatlarında Qaradağ rayonu Lökbatan dairəsi yaxınlığında yerləşən göldə hadisə baş verib. Musavat.com-un məlumatına görə, dostları ilə birgə balıq tutmaq istəyən 22 yaşlı Kənan Muradov göldə batıb.

Kənan Muradovun yaxınlarının verdiyi məlumata görə, taxta qayıqda Kənan Muradovdan başqa 3 nəfər də olub. Onlardan ikisi Kənanın dostu, digəri isə qayıqçı olub. Digər 3 nəfər geri qayıtsa da, Kənan Muradov qayıtmayıb. Ailə üzvlərinə bildirilib ki, qayıq çevrilib və 22 yaşlı gənc göldə batıb.

Qayıqçı hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşlarına qayığın batdığı yeri göstərib. Bundan bir qədər sonra həmin şəxs yoxa çıxıb və onun qaçıb gizləndiyi güman edilir. Axtarışlardan sonra Kənan Muradovun meyiti tapılıb. Aparılan ekspertiza zamanı məlum olub ki, 22 yaşlı gənc suda batmayıb, boğularaq öldürülüb. Onun boğaz nahiyəsində barmaq izləri aşkarlanıb.

Faktla bağlı Qaradağ Rayon Prokurorluğunda cinayət işi başlanılıb, istintaq hərəkətləri aparılır. Əməliyyat-istintaq tədbirlərinə Kənan Muradovun sakini olduğu Zəngilan rayonunun hüquq-mühafizə orqanları da cəlb edilib.

Hadisə ilə bağlı Fövqəladə Hallar Nazirliyi də məlumat yayıb. Musavat.com nazirliyin saytına istinadən verdiyi məlumata görə, aprelin 16-da Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu ərazisindəki göldə (ən yaxınlıqdakı xilasetmə məntəqəsindən 3 km aralı, nəzarətsiz ərazidə) batan 1994-cü il təvəllüdü Muradov Kənan Cəlal oğlunun meyiti nazirliyin Dövlət Sullarda Xilasetmə Xidmətinin xilasediciləri tərəfindən çıxarılarq aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Göyçay sakini yanaraq ölüb

Göyçay rayon sakini bədbəxt hadisə nəticəsində dünyasını dəyişib. APA-nın xəbərinə görə, hadisə rayonun Ərəb kəndində qeydə alınıb. Kənd sakini, 1965-ci il təvəllüdü Şirəliyev Elşad Aslan oğlu hamamda çimərkən sönmə odun sobasını yenidən yandırmaq istəyib və benzindən istifadə edərkən ehtiyatsızlıq edib.

Baş verən partlayış zamanı Elşad Şirəliyev bədənə tamamilə yanıb. O, təcili olaraq Göyçay Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına çatdırılıb və sonradan vəziyyəti ağırlaşdığı üçün Bakıya aparılıb. Ağır yanığ xəsəretləri alan Elşad Şirəliyev həkimlərin səyinə baxmayaraq dünyasını dəyişib.

Faktla bağlı Göyçay Rayon Prokurorluğu tərəfindən araşdırma aparılır.

Sumqayıtda avtobus "KamAZ"la toqquşdu: 3 nəfər yaralanıb

Sumqayıtda yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Musavat.com Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinə istinadən xəbər verir ki, aprelin 16-da saat 20 radələrində Sumqayıt şəhərində şəhər sakini Valeh Vəliyev idarə etdiyi "Hyundai" (avtobus) və Qobustan rayon sakini Elman Əhmədovun idarə etdiyi "KamAZ" markalı avtomobillər toqquşub. Nəticədə "Hyundai" aşılıb, "KamAZ" markalı avtomobil isə Abşeron rayon sakini Adil Cəlladovun idarə etdiyi "VAZ-21214" markalı avtomobilə dəyib. V.Vəliyevin 3 sərnişini xəstəxanaya yerləşdirilib. BDYPİ tərəfindən araşdırma aparılır.

Elan

Amerika və Kanadada təhsil və səyahət üçün biza müraciət edə bilərsiniz.

e-mail: travelaz2016@gmail.com

whatsapp: +1 845 300 7030

Tel: +99451 635 2408

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyətində 2 maşınlaq daş qaraj satılır

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tamettir. Ayrılıqda da istifadəyə yararır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Telefon: (050) 264 49 99

Kişilər!!! Axırıncı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: [youtube.com](https://www.youtube.com) və [facebook.com](https://www.facebook.com) doktor Vaiz Səmədov.

Son aylar mətbuatda tez-tez tonlarla ölmüş heyvan cəmdəklərinin, xəstə mal və at ətinin paytaxta gətirilərkən saxlanması haqqında məlumatlar yayılır. Lakin bu ətlərin haraya aparıldığı və kimlər tərəfindən sifariş verildiyinə dair məlumatlar açıqlanmış, ciddi araşdırma da aparılmışdır. Lakin heç kimə sirs deyil ki, adətən belə ətlər kolbasa sexlərinə və dönerxanalara verilir. Mənşəyi bilinməyən ətlərin insan orqanizminə nə dərəcədə zərərli olduğu isə həmişə bəllidir. Buna baxmayaraq, belə xoşagəlməz hallara paytaxt bazarlarında tez-tez rast gəlinir.

Leş alverçiləri et satışı aşkar deyil, gizli yollarla həyata keçirirlər. Bu cür ətlər əsasən, rayonlardan gətirilir. Leş alverçiləri rayonlara gedərək ölmüş, qoca, xəstə heyvanları alıb kəşib, paytaxt ərazisində dönerxanalara, kafelərə, kolbasa sexlərinə satırlar. Belə ətlərin qiyməti isə 1-3 manat civarında dəyişir.

Musavat.com-un müxbiri Bakı bazarlarında ucuz et axtarışına çıxıb və önəmli faktları şahidi olub.

"Təzə bazar"da ucuz et satanları tapmaq üçün özümüzlü alverçi kimi təqdim etdik. Bir neçə piştaxtaya yaxınlaşıb, ucuz et axtardığımı dedim. Qəssabların diqqətli və narahat baxışları şübhələrimdə yanılmadığımı göstərdi.

3-4 qəssabdan "bizdə yoxdur" cavabı eşitdikdən sonra nəhayət ki, "qəhrəman"ı tapdım. Özümüzlü dönerxana işlədən sahibkar kimi təqdim edərək, asta səsle "dönerlik nəyin var, dayı" deyərək soruşdum. 55-60 yaşlı Anar adlı şəxs (ad şərtidir) bir qədər də mənə yaxınlaşıb, sakitcə necə et istədiyimi soruşur. Dönerxana üçün ucuz et istədiyimi bildirirəm. Bir anlıq məni süzüb, açıq danışmağımı istəyir. Kiloqramı 2-2,5 manata dö-

Bakı bazarlarında leş biznesi

Əməkdaşımız murdar et biznesi ilə məşğul olanları tapıb; "60 kilodan çox alsan 3 manat 50 qəpikdən verərəm..."

nərlik mal eti istədiyimi deyirəm.

O isə indi o qiymətə et olmadığını və bazarda belə qiymətə et tapa bilməyəcəyimi deyir: "Sən bunu bir neçə ay öncə ala bilərdin. İndi dediyin ətlərin də qiyməti bahalaşmış. Əvvəllər ölü heyvanların etini kəndlidən 1 manatdan alırdım. İndi leş eti də qalxıb. Camaat ölü heyvanı da baha satmaq istəyir. Gündəlik sənə nə qədər et lazımdır? 60 kiloqram et verərəm, 3 manat 50 qəpikdən... Gündəlik müştərim olsan, qiyməti bir az aşağı da edərdim".

"Qəhrəman"ımız deyir ki, bu ətləri özü çox vaxt 2 manat 80

qəpikdən, 3 manatdan alır. 3 manat 50 qəpikə satır ki, özünə də nəşə qazanc qalsın: "Yol puluna, əziyyətimə, riskimə görə gərək, mən də 50-60 qəpik qazanıram".

Həmsöhbətim deyir ki, əvvəl 1-1.5 manata olan ətlər indi 2-3 manatdır: "Əvvəllər müştərilərim var idi, tonlarla etin kiloqramını 1 manatdan alıb, sexlərə 2 manatdan satırdım. İndi elə söhbət yoxdur. Ölü, xəstə heyvanın etini qapıda 2 manat, 2.50 qəpikdən satırlar. Həm də bir az təhlükəlidir. Bu yaxınlarda nə qədər adamı saxlayıblar. Ona görə son aylarda et gətirənlər də azalıb. Hökumət güclü nəzarət edir.

Amma yenə də gizli yolla sexlərə, dönerxanalara verirlər. Sexlər yalnız ki, et gətirir. Bəs, kolbasalar nədən hazırlansın?"

Paytaxt ərazisində bir neçə dönerxanaya da baş çəkdim. Dönerxanada dönerçi işləyən Aqşın adlı şəxsle həmsöhbət olduq.

O, belə hallara çox rast gəldiyini dedi: "3 ildir ki, "28 May" metro stansiyasının ətrafında dönerçi işləyirəm. Bir neçə dəfə et dəlləlləri 3-4 manatdan ucuz et təklif ediblər. Lakin müdiriyət qəbul etməyib. Döner üçün təzə etin kiloqramını topdan 6-7 manata alırıq. Əgər bu qiymətdən aşağı et olarsa, deməli,

xəstə və yaxud ölmüş heyvanın etidir".

Bazarda ətlərin qiymətinin fərqli olması heyvanın yaşı və cinsi ilə bağlıdır. Məsələn, kolbasalıq leş eti var, gəlin alın. Qəssablar da belə fürsəti əldən verməyir, ölü heyvanın etini daha ucuz qiymətə alıb, qazanc əldə edirlər. Kəndli onsuz da murdar olmuş heyvanı satmaq üçün qəssabın verdiyi istənilən pula razılaşmalı olur. Elə vaxtlar olur ki, etin kiloqramını 50 qəpikdən belə hesablayırlar. Və yaxud gözəyari qiymət deyib, alver edirlər. Aldıqları eti isə sexlərə, dönerxanalara verirlər.

□ **Məğrur MƏRD**

Azərbaycanda küçə yeməkləri festivalı niyə keçirilmir?

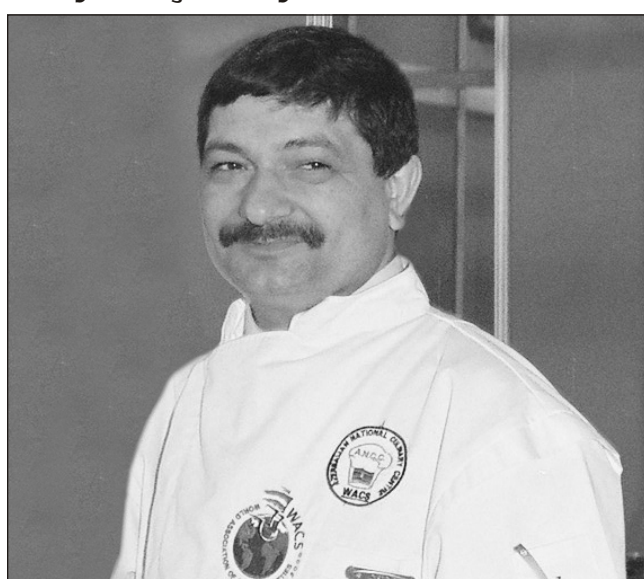
Tahir Əmiraslanov: "Küçə ticarətinin əhaliyə heç bir ziyanı ola bilməz, əksinə, yalnız xeyri olar"

Türkiyədə "Küçə ləzzətləri" adlı festival keçiriləcək. 150 restoranın iştirakı ilə 7 şəhərdə eyni vaxtda keçiriləcək festival bu dəfə mövzunu küçə yeməkləri üzərində qurub. Şəhərin ən yaxşı köftəçiləri (katletçiləri), sosiska çörəkçiləri, midye dolmaçıları, balıq-çörəkçiləri, sənaye kokoreççiləri, plov bişirənləri parklara toplaşacaq və öz yeməklərini nümayiş etdirəcək. Festivalda küçə ləzzətləri satan ticarətçilərin hər birinin gündəlik gəlirləri də ödəniləcək.

Ümumiyyətlə, bir çox ölkələrdə zaman-zaman bu cür maraqlı festivallar keçirilib. Azərbaycanda olmasa belə, hazırda bir çox ölkələrdə "küçə ləzzətləri" satılır. Əksəriyyət ölkədə küçələrdə arabada yemək satanlara, qarğıdalı, şabalıd qovurub satanlara rast gəlmək mümkündür. Bəzən küçədə və ya yad şəhərdə olanda "ev yeməyi" olmayan təamları yemək məcburiyyətində qalın o zaman özümüzlü məhz bu yeməklərə tuturuq. Azərbaycanda da bal, şirniyyat və sairə festivallar keçirilsə də bu günə kimi küçə yeməklərinin festivalı keçirilməyib. Bunun səbəbi isə Azərbaycanda küçə ticarətinə müəyyən qadağaların qoyulmasıdır. Azərbay-

canda qonşu Türkiyədə olduğu kimi küçədə müxtəlif çeşidli yeməklər satılır. Azərbaycanda küçə yeməklərinə misal olaraq yalnızca döneri, sosiska çörəyi göstərmək olar. Bir də arada bir gözə qarğıdalı satanlar deyir.

Azərbaycan Milli Kulinarika Mərkəzinin (AMKM) baş direktoru Tahir Əmiraslanov Azərbaycanda səyyar satıcıların heç biri olmadığı üçün bu cür yarışların və festivalların keçirilməsinin mümkün olmadığını bildirdi: "Küçə ticarətinin olmaması o qədər də yaxşı hal deyil. Biz təklif veririk ki, küçə ticarətinə, xırda ticarətə icazə verilsin, təbii ki, qayda-qanun çərçivəsində bu, baş versin. Həm insanlar üçün iş yeri olar,

həm də küçə ticarətində hər şey ucuz olur. Əgər bizdə küçə ticarəti yığışdırılıbsa, festival necə keçirilsin? Səyyar ticarət Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə icazə vermək mümkündür. Səyyar ticarətçilər həm turistlərə həm də yerli camaata xidmət edərlər. Həm də insanlar bir tikə çörək pulu qazanar-

Əgər bütün gigiyenik qaydalara riayət etsələr, satıcılar arabalarının yanına zibil qabı, torba qoysalar, onların fəaliyyətinə icazə vermək mümkündür. Səyyar ticarətçilər həm turistlərə həm də yerli camaata xidmət edərlər. Həm də insanlar bir tikə çörək pulu qazanar-

orada da dayanırlar. Yeni satıcıları yeri özləri tənzimləyir. Buna polis, şəhər bələdiyyələrinin qarışmağı heç lazım deyil".

T.Əmiraslanov küçə ticarətinin bərpasının insanların iş yerləri ilə bərpası demək olduğunu bildirdi: "Məsələ onda deyil ki, küçələrdə yalnız ərzaq məhsulları satılsın, bura başqa əməklər də daxil ola bilər. Məsələn, küçə musiqiçiləri küçədə hansısa musiqi alətində çalıb çörək pulu qazana bilər. Yaxud küçə rəqqasları, küçə rəssamları öz işlərini ortaya qoya bilərlər. Bunun nəyi pisdir? Kimse öz əntiq əşyasını gətirib mağazaya satanda mağaza həmin əşyanı ondan çox ucuz qiymətə alır və iqiqat baha satır. Halbuki, imkan yaradılsa, o adamın özü əntiq əşyasını küçədə sata bilər. Küçə ticarətinin əhaliyə heç bir ziyanı ola bilməz, əksinə, yalnız xeyri olar. Xeyri budur ki, həm bu adamlar üçün iş yeri olur, həm əhəlinin hansısa məhsulu və ya əşyanı ucuz almaq şansı olur, həm də, şəhərimizə gələn turistlər üçün maraqlı olur. Təəssüf ki, indi səyyar satıcıların heç biri olmadığı üçün onların nə yarışını, nə də ki, festivalını keçirmək olmur".

□ **Günəl MANAFI**